

పాడి వత్తిక గాకి రంగు.

Registered No. M. 1118.

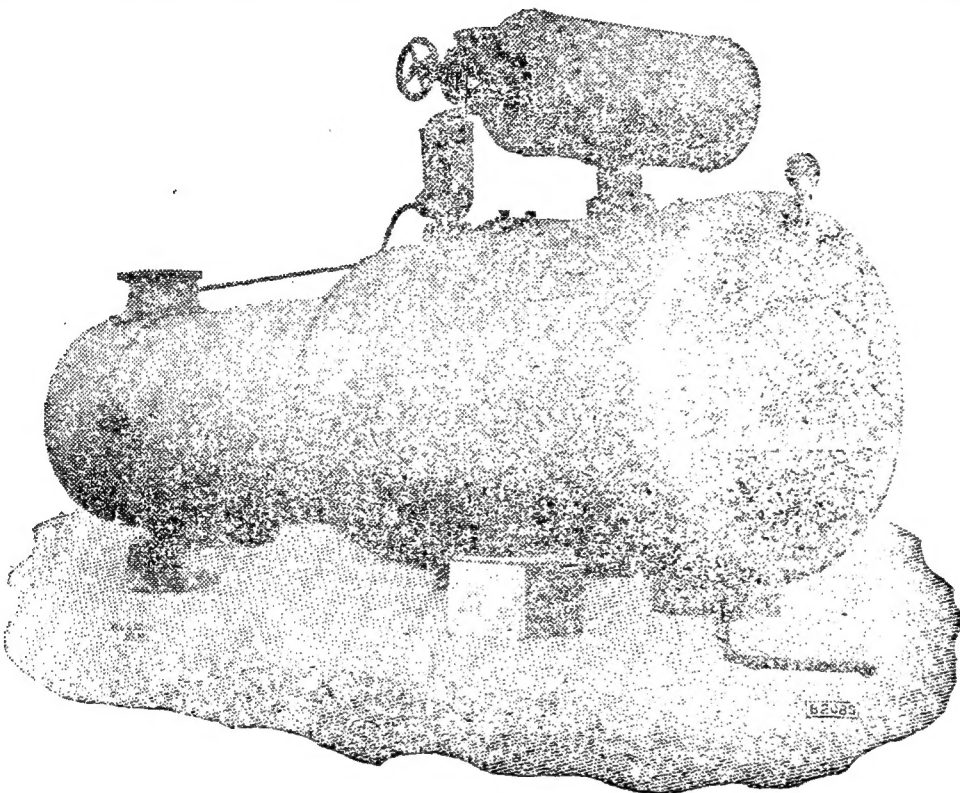
Post Box No. 212.

TelePhone No. 344.

అమృతాంజనము

310729 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

చెన్నచెట్టి 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 19 తేది శనివారము
సంపుటము. ౮ } ఈ రృతి నామ సంవత్సర శాశ్వతీ మాస బహుళ శుక్ల విది ౪. } No. 190.
సంచిక. ౧౯౦

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

యిది మార్వల్ "బ్రిటానియా" బాయిలరు

పెద్దదుంపలు బాగుగా రగులునట్లు పురమాషిగా
తయారుచేయబడినది

ప్రస్తుతము మావద్ద తయారుగానున్న 25 ఎన్.ఎస్.ఎస్.
వి గల "బ్రిటానియా" బాయిలరు తక్కువ ధరకు యిచ్చెదము.
మార్వల్ సన్ను అండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
9 సెకెండులైను బీచి, మద్రాసు.

మోహనలక్ష్మి

సీసా 1-3 0-12-0

తామర తైలము

శబ్ద 1-3 0-6-0

చంద్రబాణము

శబ్ద 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

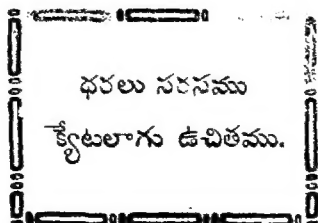
బొంబాయి - మదరాసు.

ఒంటిబాళముతోటా తుపాకి ముద్రసిద్ధముగు కంపెనీవారిచే
సావాధములగు రివోల్వర్లు. అరులేక విడుదలయ్యే
నీ ముద్రది. (8068) మృగము. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

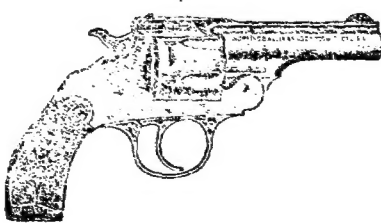

౧౨ నెంబరు.

కాళిము-3౫, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి. కేబుల్ లో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

యక. వి. రామానుజంశెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిన రహస్య ఖర్చులు కూడను అనేకమైన ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము.

త్వరకుడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అరంకనిగూ యావళాలయము, 25, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఓవర్లాండు "4" ఒక గాలను వెట్రోలుకు 51¹/₂ మైళ్లు

ఒక ప్రధాన స్వీడను వారావత్రిక కొద్దికాలముక్రిందట అనేక మోటారుకారులను వెట్రోలు వ్యయమును గూర్చి పరీక్ష చేసియుండెను ఓవర్లాండు 4 మిక్కిలి మితవ్యయము గల కారుని నిరాఘాటముగా తీర్మానించబడెను. 51¹/₂ మైళ్లదూరము పోవుటకు ఒక గాలను వెట్రోలు మాత్రమే సెలవాయెను.

జెల్లియమునందు మరియొక పరీక్ష జరిగెను. వెట్రోలు మితవ్యయమునందు ఓవర్లాండు 4 కారులు మొదటి, రెండవ, మూడవస్థానములను ఆక్రమించెను.

ఆమాదిరి హామాణము, బరువు, శక్తి మొదలగునవి గల మరియే యితర మోటారుకారుకంటెను ఓవర్లాండు "4" కారు మిక్కిలి మితవ్యయముతో నడువవచ్చును. దానిని మీకు మేము నిరూపించగలము.

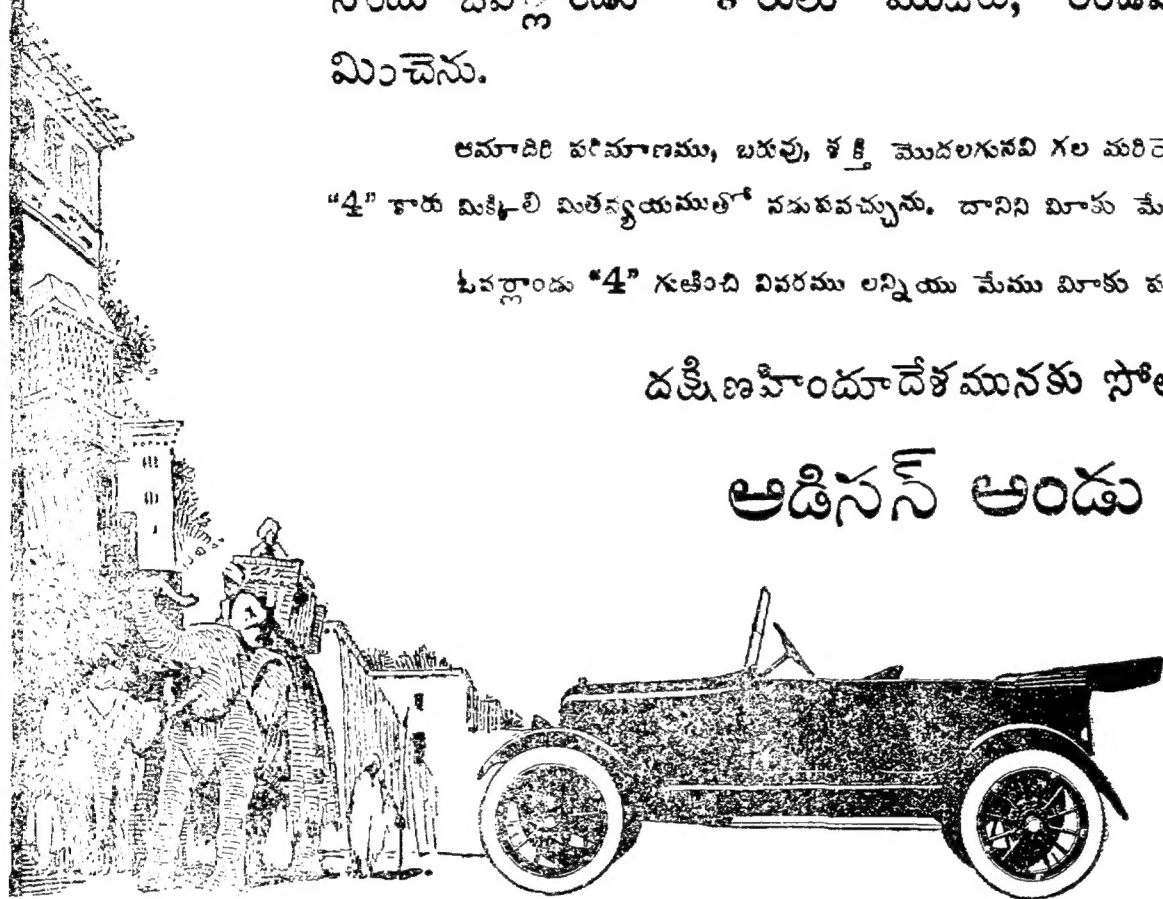
ఓవర్లాండు "4" గురించి వివరము లన్నియు మేము మీకు పంపవచ్చునా?

దక్షిణహిందూదేశమునకు స్థానిక విజిల్లు:

అడిసన్ ఆండు కో, లిమిటెడ్,

మాంటూరోడ్డు,

మద్రాసు.

మహాత్మా గాంధీగారి ఆరోగ్యసాధనము

విషయములు

1. పూర్వచేత
2. ఆరోగ్యవనశేమి
3. మనుష్యుని శరీరము

4. వాయువు
5. జలము
6. ఆహారము

7. ఆహారపరిమాణము (మితి)
8. పానద్రావ్యములు, 9. ఉద్రేకములు
10. స్త్రీ పురుషుల చేత

కొన్ని నులభ్యమయిన చికిత్సలు

1. వాయువు చికిత్స
2. జలచికిత్స
3. వస్తువలని యుపయోగము
4. జ్వరము

5. మలబంధము, కడుపునొప్పి, శీతభేది, మూతము
6. అంటురోగములు - పెద్ద అమ్మవారు
7. తక్కిన కొన్ని అంటురోగములు
8. శిశువులను రక్షించుట, 9. ప్రసవము
10. క్షేమకాటు, 11. ఉపసంహారము

వెల 8 అణాలు. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలయును.

గిరిబ్రదర్స్, ట్రిప్లికేను, మద్రాసు.

సిద్ధమై యున్నది.

అవ తెలుగులో వ్రాసి చిన్న అచ్చులో ముద్రించిన చాత్రకటనల జాబి మోపబోవడు. ఇయ్యది సంపూర్ణాంగ్రీకరణము. వలయుచో క్షృణ్వంతుడు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

ఆరోగ్యదర్శని

ప్రతియింటు నుండదగిన గ్రంథము.

ప్రకృతిచికిత్సాసంఘమువారిచే నీపుస్తకము కరణీయగ్రంథముగ నియమించబడినది.

ఇందు నిరూపణచికిత్స బోధింపబడియున్నది. వైద్యులక్కరలేదు. ఔషధము లక్ష్యములేదు. ప్రకృతిసూత్రముల సర్వసంతుట యాలముననే వ్యాధుల గాఢుడ జేసికొనవచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దట్టించినను బహుములముగ జీకిత్య జేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యొకధనము. గుజరాతీ హిందీ భాషలయందు దీ గ్రంథము చేలకువేలు కర్మపడియుండెను. చక్కని ఆంగ్లీకరణము. పెద్దఅచ్చు. పరిశుభ్రముద్రణము. ప్రతి 1-కి వెల రూ. 0-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-1. 12 ప్రతులు : రూ. 8-0-0.

సేతు బ్రదర్స్, మచిలీపట్నము లేక, పోస్టు బాక్సు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

KALUNIA OIL
THE IDEAL HAIR TONIC

మిక్కిలి వున్నతేనును యిండియా తేలునందు మెదడునకు చుంజ గలుగుటకునుమాంద్యము వదలుటకును భావశక్తి హెచ్చుటకును తలకెండుకలూ పరిశుభ్రముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతి స్త్రీయును పులివురుషుడును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్)

తలకెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన కృత్రి తలనూనెయందు కలవు. యందును పోగొట్టును. శిరోజములకు పట్టు కంటి మెత్తిననము నిమిగ్నము. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. తల మెండ గుటువలన కండ్లకు కలగు నూతివ్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును సుమారునందిక నుకలొకకారము మొనరిం పినది.

తేలు 1-కి రూ. 0-10-0 వుండును.

తల ఒకబుడ్డి 1-0-0 వి. పి. చాన్సీ 0-8-0 అణాలు.
మూడుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చాన్సీ రూ. 0-12-0 అణాలు

పోస్ట్ ఫీ కలదు. వి. పి. చుట్టి మార్గము కమిషను క్షు 0-2-0 క్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనియను ద్రాగ్ అండు శామికలు కంపెనీ.

155 నామ్మాచనీడు, హిందూ.

D 126 W 100.

ఇండియా గోల్డ్ లెడ్ మిల్కు, లిమిటెడ్.

(1918-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్ట్ ననుసరించి ఇంకావచ్చునట్లు చేయబడినది)

మూలధనము రూ. 3,00,000

వాటా 1 కి రూ 100 లు చొప్పున 3,000 వాటాలుగా విభజించబడియున్నది.

వాటాదారులు చందాలను ఈ దిగుత తొలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను.

దరఖాస్తుతో రూ 20 లును

మంజూరైనప్పుడు 20 లును

తదిమ సొమ్మును దఫా 1 కి రూ 20 లు చొప్పున డైరెక్టరులచే నిర్ణయింపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను.

ప్రతి కండువ ఫలమునకు ఒక మాసమునకు రెక్యూరెంటు క్యూరెన్సును.

1,200 వాటాలు డైరెక్టరులు, వారి సేవీహారులు ఛార్జ్ చేసారు. ప్రస్తుతము యిక్కడ కిచ్చునది మిగత 1,800 వాటాలమాత్రమే యిది గ్రహించవలెను.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులు.

1. కె. వి. రామాచారి ఎస్టేట్స్, లి. ఏ. ఎమ్. ఎల్. సి,
దిగుమతిదారు, వర్తమా, కమిషను విజయం, లక్ష్మీనగరం, మధుర.
2. టి. జి. ఎన్. ఆర్. గోపాలయ్యులు ఎస్టేట్స్ ఆఫ్ టి. ఆర్.
ఎన్. ఆర్. గోపాలయ్యులు అండు సన్, నూలు, బంగారు సరి,
వర్తమా, దక్షిణమాళిపేడి, మధుర.
3. కె. ఆర్. నారాయణభాగవతర్ ఎస్టేట్స్ ఆఫ్ మెసర్స్ కె. ఎన్.
ఎన్. భాగవతర్ అండుకో, జిల్లా కలెక్టరు, తూర్పుమాళిపేడి, మధుర.
4. ఎమ్. పి. వెంకటాచలవతిఅయ్యులు ఎస్టేట్స్ ఆఫ్ మెసర్స్ ఎమ్.
పి. వెంకటాచలవతిఅయ్యులు, కె. బాలకృష్ణఅయ్యులు అండు కో
నూలు వర్తమా, మంజునాథపేడి, మధుర.
5. కె. ఎమ్. ఎన్. ఆర్. కుప్పస్వామి అయ్యులు ఎస్టేట్స్ ఆఫ్
మెసర్స్ కె. ఎమ్. కుప్పస్వామి అయ్యులు అండు సన్, నూలు
వర్తమా, దక్షిణమాళిపేడి, మధుర.
6. ఎన్. కె. రామస్వామయ్యులు అండు సన్,
బంగారు జరివర్తమా, 191 పాలెస్కోడ్డు, మధుర.

7. కె. ఎమ్. ఎన్. లెమ్మయ్యయ్యులు ఎస్టేట్స్ ఆఫ్ మెసర్స్ కె.
ఎమ్. కుప్పస్వామి అండు సన్, నూలు, బంగారు జరివర్తమా
104 వైదియప్పనాయకపేడి, మద్రాసు, మంజునాథపేడి, మధుర.

బ్యాంకర్లు

ది ఇండియన్ బ్యాంకు, లిమిటెడ్, మద్రాసు, మధుర.

మేనేజింగు డైరెక్టరు.

- ఎన్. కె. రామస్వామయ్యులు ఎస్టేట్స్
191 పాలెస్కోడ్డు, మధుర; 85 కొల్లూరికోడ్డు, పెరంబూరు, మద్రాసు.

కార్యదర్శి.

- కె. ఆర్. నారాయణభాగవతర్ ఎస్టేట్స్, తూర్పుమాళిపేడి, మధుర.

జిల్లెట్స్ ఆఫీసు.

191 పాలెస్కోడ్డు, మధుర.

కర్మాగారము.

85, కొల్లూరికోడ్డు, పెరంబూరు, మద్రాసు.

వ్రకటన పత్రము.

హిందూదేశములో అన్ని క్రతువుల బట్టలను బంగారు జరి : స్తామగా చేర్చబడిన గుంకతి అందరికి తెలిసినది. ఒక్క చెప్ప పరిరాజధాని ప్రతిసెలకు (ఫ్రాన్సు) ఎన్న గుంకమునుండి రూ 15,00,000 విలువగల బంగారు జరి దిగుమతి యగుచున్నది. ఇట్లున్నది హిందూదేశమునందెచ్చటనుగారి నూతనపురుల మీద బంగారు జరి తియ్యుచేయు ఏర్పాటు ఒక్కటియు లేదు. గాన ఈ ప్రయత్నము ఈ దేశమునందు మొట్టమొదటిది. గాన దీనికి అన్నికడకు అభివృద్ధికి అనుకూలము అందు మొదటినుండియు దీనికి మంచిలాభి చేసవచ్చును. జరి విస్తారముగా కావలసియున్నది గనుక అన్ని క్రతువుల ఏమియు కష్టములేదు. ఒక్క ఈ రాజధానికేమియు కావలసిన జరిని పూర్తిగా అందుబాటు చేయవలయునని యిట్టి యంత్రకాలము ఎన్నియో కావలసియున్నది.

పూర్వకాలమునందు మనదేశమున ప్రతియింటను స్వయంప్రకృతి క్రింద జరి విస్తారముగా తయారచేయుచుండెడివారు. తక్కిన చేతిపనులవలనే యిదికూడ 80 ఏడ్లనుండి వాతనమైపోయినది. గాన ప్రస్తుత పరిస్థితికి అభివృద్ధి పందిగ్గుచున్న ఈ యంత్రకాల ఆత్మకరము.

యిటీవల విశేషపు జరిమీద నూటికి 20 చొప్పున దిగుమతిపన్ను వేసెదరు. కావున విశేషము మనలో పోటీనేయకుండ ఇది మన కొక కరుణానికెది.

ఇదిగల ఎన్. కె. రామస్వామి అయ్యులు అండుసన్వారు ఈ యంత్రకాలమును ప్రతిబంధి నియమించి ఆతనివలన జరిని తయారు చేయు విధానమంతయును పూర్తిగా నేర్చుకొనిరి. కాని వెట్టుబడికి తగినంతబట్టు పెట్టుటకు వీలులే. పోవుచేత ఈ ప్రక్రియ వివిధంగా జరుగుచులేదు. ఈ యంత్రకాలలో తయారైన జరి పరామర్శకపు జరికి కొంచెమైనను తీసిపోవులేదు. అయ్యకము వివిధంగా జరుగుచున్నది. సంఘకార్యాలయమున ఎప్పుడైనను మార్చిలను చూడవచ్చును.

ఈ యంత్రకాల యిప్పుడు అన్ని ఉపకరణములలోను సమగ్రము నున్నది. ఫలము, కట్టవములు, యంత్రములు, అన్నికలసి రూ. 81,000 లకు పూర్తిగా, చెల్లించబడిన 810 వాటాలు సదరు రామస్వామయ్యులు అండు సన్ కంపెనీవారికి యివ్వవలసియున్నది కావున యంత్రకాలముట్టుట, పామానుల తెప్పించుట, మున్నగు అలగ్యము ఏమియు లేదు.

మేనేజింగు డైరెక్టరు రామస్వామయ్యులుగారు ప్రత్యేక నైపుణ్యమును సంపాదించుటయేగాక 41 ఏడ్లనుండి బంగారు జరివ్యాపారమునందు మంచి అనుభవమును గలిగియున్నారు. వారి కుటుంబమువారు ఈ రాజధానిలో 50 ఏడ్లను వైబడిన కాలమునుండియు ఈ వ్యాపారమును చేయుచున్నారు. ఈరీతిగా ప్రావీణ్యమును, వ్యాపారానుభవమును గలిగినవారు మేనేజింగు డైరెక్టరుగా భియ్యచేత కనుక సుముఖత నంభుమునకు మంచి అభివృద్ధి కలుగవచ్చును.

ఈ స్థితిగతులలో వాటాదారులు మొదటినుండియు విశేషలాభములను ఆశించవచ్చును.

ది ఇండియా గోల్డ్ లెడ్ మిల్కు ఫ్యాక్టరీ కంపెనీ అను పేరుగల ఈ యంత్రకాల చెప్పకట్టణము, పెరంబూరు, కొల్లూరికోడ్డుగా నున్నది. దాని యావదాస్తికిని సదరు ఎన్. కె. రామస్వామయ్యులు అండు సన్వారు కుల్లూరికోడ్డు, పెరంబూరు మద్రాసు జిల్లాలోను, మధురలో తూర్పు మాళిపేడిలోనున్న కె. ఆర్. నారాయణభాగవతర్వారుగారున్న, మధురలో దక్షిణమాళిపేడిలోనున్న టి. ఆర్. ఎన్. ఆర్. గోపాల స్వయంకారున్న సదరు రామస్వామయ్యులు అండుసన్ వారిపక్షమున ధర్మకర్తలు. కంపెనీవారు కొనబడిన ఈయావదాస్తికి సదరు రామస్వామయ్యులు అండుసన్వారు, ధర్మకర్తలును : క్రయించెదరు.

దానికి వాసుకావిజన 1,000. అందులకు కంపెనీవారు రూ 81,000 లు విలువగల 810 వాటాలను సదరు విలువ మొత్తము రూ 81000 లు క్రింద సదరు వాటాదారులకు పూర్తిగానుట్టిస్తామని సదరు రామస్వామయ్యులు పేరట : త్యయించిరి.

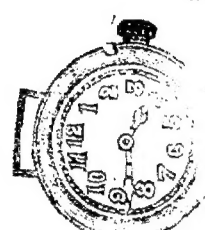
మరియు— ఇది లాభిప్రకటనకాదు. లాభిప్రకటన అనుపరిచి వాటాలు అంగీకరించవచ్చును. కంపెనీవారి కార్యాలయమునకు గాని, కంపెనీవారి బ్యాంకర్లకు గాని ప్రసించిన లాభిప్రకటనప్రయత్నములు, దరఖాస్తుఫారములు దొరుకును.

ఆంధ్రమునకు సిద్ధము

ఆంధ్రవిభాగముల పోలీసుల పేరమున చట్టబద్ధ పర్యవేక్షకుని నియమించుటకు ఉత్తర్వులు జారీ చేసినట్లు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ప్రకటించినది.

- ఆంధ్రమునకు సిద్ధము
1. స్వయంసేవకులు (తెనుగు) ఆంధ్రము 1
2. స్వయంసేవకులు (తెలుగు) ఆంధ్రము 1
3. స్వయంసేవకులు (తెలుగు) ఆంధ్రము 1

రాజకీయములను పరిపాలించుటకు అనుకూలముగా ఉండేటట్లు చేయుటకు ఆంధ్ర ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది. ఆంధ్ర ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నది.

ఆంధ్రమునకు సిద్ధము

ఆంధ్రమునకు సిద్ధము
ఆంధ్రమునకు సిద్ధము
ఆంధ్రమునకు సిద్ధము
ఆంధ్రమునకు సిద్ధము
ఆంధ్రమునకు సిద్ధము

విలాసము వీ. డి. సావంత్.
సం 144 ఫనసవాడి బాంబాయి.

నిదేశ వార్తలు

ఆయుధ నియమన.

నాకానిర్మాణనిషేధము
బాల్కరుగారి యువనాగము
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆయుధనియమసంఘము

ఆయుధనియమసంఘము
ఆయుధనియమసంఘము
ఆయుధనియమసంఘము
ఆయుధనియమసంఘము
ఆయుధనియమసంఘము

రణలవల ఆర్థిక చిక్కులు తటస్థించును. ఇందుకుగాను ఆర్థిక పన్నులు విధించవలసియందును.

బోనదులాగారు

బోనదులాగారు లివర్నూలు యూనియన్ల సభకు జన రసి తెలియచున్నది.

చాంబల్లేనుగారు

చాంబల్లేనుగారు లివర్నూలు సభయందు తమకు నమ్మకము గలదని నుడివెరి.

ఆర్యా

20-1-1950 తేదీన కాపేర కృష్ణలక్ష్మి గన్నవరము తాలూకా డివిజన్లో ఆగ్రహారముగా 10 ఎకరముల 20 శెంట్ల భూమికి దాఖలు దస్తావేజు పుట్టబడి యున్నది. గన్నవరం తాలూకా కొయ్యూరపాడు గ్రామ కాపాడులు పిడికిటి నుబ్బయ్య కమాలు (1) రాఘవయ్య (2) రత్నయ్య (3) వెంకటకృష్ణయ్య (4) వెంకటనారాయణ శేను రాజీబడి దబ్బు పుచ్చుకోకుండా వ్రాసబడిన కాశ్యపిరాయణ కవులు కత్తులన్ను, చతుర్వేదిల నూర్యకారాణణగారికి యిచ్చిన ఫర్ ఆఫ్ అటర్నీ న్ని ఉత్తమున్ను బెజవాడ రైలుస్టేషను లో 1-1-1950 తేదీన పోయింది. బెజవాడలో మధ్య నిరులు పిలిచి విచారించగా నాకు పోయిన కాశిములు దొంగిలెదని, పిడికిటి రాఘవయ్య చెప్పినాడు కనుక ఆ పోయిన కాశిములు దొంగిలెదవారు మాకు పంపియెదల ర్న 20 శెంట్ల (ఇరువైయిదు రూపాయిలు) బహుమతి యిచ్చుచున్నాము. గనుక తెలియపరచుచున్నాము. (3257)

జేవులకల్లి నాలతిపురసుందరమ్మ విశాని.

అవకాశము

5000 రూ.] [తక్కువలేదు

డబ్బిల్ డిమిప్రింటింగ్ మిషను

చక్కగా పనిచేయుచున్నది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కౌన్సిల్,

చెన్నై పురి.

కుమ్మరోగ నిర్మూలనకు విజయోత్సవాది

ఆయుర్వేదములో గూడ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, రోగ సాధ్యత కనుగొనగ చికిత్స, జుతు ఆనంద ప్రయోగ చికిత్స మొదలగు అనేక వైద్యకాస్త్రములు చక్కటిరకల ఆయుర్వేద విజ్ఞానము మాకు రాగల కలిగింది. ఆయుర్వేదము లగు విషయల నుపాత్సాహము పుష్కలములగు కోరికలు వర్తమానము మిగుల ప్రవృత్తితోన్న ఆయుర్వేదములను గానై శిష్యులను పిలిచి పరిశోధించబడినది. ఆయుర్వేదములు అన్ని అవకాశములను పూర్తిగా కనుగొనబడును. ముదిగిరవుండి బేషధము నేదించు జీవులగులు వారికి గుణము కనుపించి కొలది వాయిదాల వైది సామ్యు యిర్వరమృతము. ఆలగు గణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కనుగొనవచ్చునని రోగికి నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని, సా మ్యేమియు నియ్య నవసరము లేకు. ఉత్తప్రత్యుత్తర మాలముగ సహియము జీవులలో కలకు చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి బేషధములు వి. పి. గా పంపబడును. అన్ని జాతుల జీవులలో గణములను అందగు రోగములను విశేష దిగ్య బేషధము కాదు. ప్రతిరోగి నిధియును రోగమును ఆలొచించి అందులకు తగినందు యియ్యబడును.

దీర్ఘాయు నిర్మూలన } వి. యమ్. గాజు, నాలయము. } దీర్ఘ వ్యాధులకు ఘనమైన ధీమనిపట్టాము } (175) ఆయుర్వేద వైద్యము.

ప్రతిఅంధుడును చదువదగిన గ్రంథములు

- (1) ఆంధ్రీయ సామ్రాజ్య చరిత్రము. - ప్రపంచములో సామ్రాజ్యమును ఆంధ్రీయ తెలుగు సంపాదించిరొ తెలుపు గ్రంథము రూ. 1-4-0. (8201)
- (2) ఆర్థికాస్త్రము :- మన జీవమున దక్షిణ రాధ అధికముగ నుండుటకు కారణముల తెలుపుచు విశ్వోత్త పభివృద్ధి యగుటకు మార్గముల నూచించు గ్రంథము రూ. 1-4-0 ఈ రెండు పుస్తకము లేక కాలమున కొనువారికి పోస్టు ఖర్చు లుండవు. కలయిక వారు గ్రంథకర్త యగు మూమిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ఎం. ఏ. చర్మిరొపస్వామయ్య, మహారాజావారి కాశేజి, విజయనగరం అని వ్రాయవలెను.

అసహాయోద్యమము

యువరాజుగారి రాక - హితవ్రాతములు

కాశీ నగరము

17 వ తేదీని కాశీనగరమున పూర్తిగా హితవ్రాతము జరుపబడినది. కాశీనగరమును బహుశులు - మార్కెట్టులు దుకాణము లన్నియును మూయబడినది. ఒక్క ఆద్యబండి యొక్క విధులలో కనబడలేదు. రైలుస్టేషనునంద బండ్లు లేవు. ప్రయాణికులు రైలుస్టేషనునుండి నగరమునకు నడచి పోవలసివచ్చెను. కాశీ విశ్వవిద్యాలయము మూయబడినది. తాపీవనివాండు వ్యధించు కూలివాండు మున్నగువారు రందరను పని మానివేసిరి.

కరాచి

సహాయవాదులు యువరాజుగారి వాగ్దాము కాశ్యాలయములను మూసిరి. అసహాయవాదులు హితవ్రాతముల జరిపి. ఎట్టి గలభాయను జరుగలేదు. సాయుకాలము అసహాయవాదులు గొప్పసభ చేసిరి.

గిరిడిహ

గనుల పనివాండులలో చాలమందినిమాని వేసిరి గాని మాపర్చేలు కొంతమంది నాకర్పించి ఎల్లెక్ట్రీకుల యంత్రములపని జరిపించెను. 18 వ తేదీని పనివాండు పనిలోనికి వెళ్ళక నాయకులకు జయజయధ్వనము లావించుచు కర్రలను చుట్టుకొని పిగల మెట్ల తిరిగిరి.

బొంబాయి యల్లరులు

18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బార్నింగ్ డు మొయెద్ద ఖేటువాడో (సార్వే లివరు విస్తారముగా నికరించుచున్నాడు) తుంటరులు వికత్తిరేకుండ స్త్రీలను పురుషులను కిడ్నలను బాధించిరి. సామాన్యకాణముల తగులబెట్టిరి. ఇండ్ల కట్టల అద్దములను పగలబెట్టిరి. ఇట్లు తుంటరుల స్త్రీలను కిడ్నలనుబాధించి రని వినిపార్టీలు గుమిగూడినవి కనబడవారి నందరిని కర్రలతో చితుకగట్టిరి. ఈ రీతిగా చాలసేపు కొట్టుట జరిగినది. అంతట కొంతమంది కాశ్యాలయములను నాయకులలోకికొచ్చు గుంపులను పంపివేసిరి. గునిత్రు లైకులా కల్లును గాజమునకేయియిరిగాని సాగలేదు. పిగలలో కనబడిన కల్లుమోబుల నందరిని కొట్టిరి. లైకుల్లాలోని క్షేత్రీయములకి కల్లుముకలు చేసిరి. ఏడుగురు పని పోయిరి. వారిలో నలుగురు పోలీసులు. 200 నందికి గాయములు తగిలెను.

రాజప్రతినిధి వెనుట

18 వ తేదీ సాయంకాలము 5-15 కు క్షేపము తెయి నులో రాజప్రతినిధి యను సర్వసేనానియును బొంబాయి నుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి.

నంద్యాల

మేవం వెంకయ్యకృష్ణగారి కన్నులు అధ్యక్షుల క్రింద నంద్యాలలో సభజరిగినది. యువరాజుగారు బహిష్కారానికి వ్యాస మునాదింపబడినది. దుకాణములు మూయబడినవి. ధనంతో మాత్రమింపు జరిగెను. పూర్తిగా స్వదేశీకరణను కలంబించినవలెను పలువురు పద్యనించిరి. విశేషవస్త్రధారణను జరిగినది.

కర్నూలు

హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ పూర్తిగా హితవ్రాతమును జరిపిరి. అన్ని వ్యాపారములను నిలిపిపోయెను ఉదయమున ఖద్దరు వస్త్రముల ధరించి చాలకంటె యూరేగిరి. కాశ్యాలయము నలంకరలు జాతీయగీతములను పాడుచు వెంట నడచిరి. దేవాలయములలోను మసీదులలోను పూజలను ప్రార్థనలను జరిగినవి. సాయంకాలము 6 గంటల వరకును పండిపాటి నందేకరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్పసభ జరిగినది. 5000 నంది వచ్చిరి. యువరాజుగారును బహిష్కారానికి వ్యాసమును వి. నాగాయణ మూర్తి గారు రుపపాదించిరి. గాంధీజీజన సాహిత్య గానవదించిరి. తీర్మాన మునాదింపబడినది. విశేషవస్త్రధారణను జరిగినది. ఉల్లూల కరణం నాసింహయ్యగారును కర్నూలు ఫాక్టరీ అధ్యక్షులు గుమాస్తాలు అల్లులు హస్తీనుగారును రాజసాము నిచ్చిరి. కల్లు దుకాణము నందలివి త్రాగుబోతులకు కుపదేశించినవో సరికేకేదని దుకాణనాడు తాపీవర్తి గొనించుకొని కత్తి పట్టుకొనివచ్చెను. పోలీసువారిని శిమియు నడచెను. అందు నలన మరత దీక్షతో బోధించుటకు కళ్యయింపబడినది.

బెజవాడ.

బెజవాడలో హితవ్రాత మైచ్చికముగా పూర్తిగాజరిగినది. పోలీసు సర్కిలు యివచ్చెనను దుకాణములను కేరించుటకు చేసిన ప్రయత్నములు నిష్ఫలము లయ్యెను. అన్ని దుకాణములు గృహములును ఫాక్టరీలును మార్కెట్టులును మూయబడినవి. బండ్లమియును నడవలేదు. ఉదయమున నల్లశండాలు వైట్టి. గొప్ప యూరేగింపు పొగినది. వేలకొలది ప్రజలు బయలుదేరిరి. యువ రాజు రాకను బహిష్కరింపుడు. గాంధీమహాత్మునకు జయము

మున్నగు లిఖితములుగల శెండాలు గోరించినవి. జాతీయ పాఠశాలలు మూయబడినవి. సహాయమును స్వకరించుచున్న పాఠశాలలలో 100 కి 10 మంది మాత్రమే పాఠశాలలకు వెలిరి. సాయంకాలము మిక్కిలి గొప్పబహిష్కార సభ జరిగినది. సుప్రసిద్ధ గీర్వాణ పండితులగు పండిర శివస్వామి కాశ్యిగా రధ్యక్షులతో వహించిరి. కాశీకళ్యాణరావు, శేషుడికాశ్యి, రామ శేషయ్య కృష్ణ, ఆయంకంటల నరసింహశర్మ గారు దుపద్యనించిరి. భాగవతుల స్వచ్ఛయ్యకవిగారు పద్యములను పడివిరి యువ రాజుగారునమును బహిష్కరింపవలెను. తిరిగి వెంటనే ఆంగ్ల వేళెమనకు వెనుటకు యువరాజుగారిని గోరవలెను. తీర్మాన స్వర్యామునింగవలెను అను తీర్మానము లామోదింపబడినది.

రాజమహేంద్రవరము

16 వ తేదీని గజనిల్లి రామచంద్రరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగినది. 17 వ తేదీని జనసమితి సభాసమును గూర్చి రామచంద్రరావుగారును దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యము గారును వివరములను తెలిపిరి. విద్యార్థులు, వక్త్రులు, వర్తకులు, ప్రభుత్వోద్యోగులను గూడ పనులకు పోగూడదు. అని వారు బోధించిరి. 17 వ తేదీని అన్ని దుకాణములును మూయబడినవి. పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు బొంబరే కే. వి. ఆర్. స్వామిగారి ఆజ్ఞాపారము మ్యునిసిపలు ఆఫీసును మైసూలును 20 ప్రాథమిక పాఠశాలలను మూయబడినవి. ప్రభుత్వ కళాశాల విశేషలింగం పాఠశాల విద్యార్థులు 100 కి 80 వంతులను తెయనింగు కళాశాలవారు కొద్దిగాను మానివేసిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సహాయులను స్వరాజ్యపతాక మును నల్ల శండాలును ధరించి యూరేగింపు పొగించిరి జాతీయ గీతములను పాడిరి. సాయంకాలము వాలు వాకులో బోధపాటి గాన వింగంగారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్పసభ జరిగినది. ఆజ్ఞాతాస్పృహమును బోధించుచు దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు గంధీనాథస్వామి నొసంగిరి. స్వ రాజ్యము లభించువరకును యువరాజుగారికి స్వాతి నియమ గూడదను తీర్మానము నుపపాదించిరి. గామా రావు, నయ్యదుకల్లులు క నా మా ను సా నా యు, చూపి కే క క్క, కే. పి. ఆర్. స్వామి, తాతావారి, శ్రీ శివారం ముఖి లాగా ర్ననుదించిరి. తీర్మాన మునాదింపబడినది. విశేషవస్త్ర ధారణను జరిగినది. సభకు నచ్చినవాందనును ఖద్దరుబట్ట క ధరించిరి. రైలుస్టేషనునందరిని కర్రలతో చితుకవచ్చెను.

బోడనకర్నూరు

పూర్తిగా దుకాణములు మూయబడినవి. మధ్యాహ్నము గొప్పసభ జరిగెను. చాలమంది ఖద్దరుబట్టలను ధరించుచున్నది. దువ్వారి వేంకటేశ్వరుగారును చరిగించుచు కరాచీతీర్మానమును గూర్చియు యువరాజుగారునబహిష్కారమును గూర్చియు ముచ్చటించిరి. ఆతీర్మానము లామోదింపబడినది.

సాలూరు

అన్ని వ్యాపారములును నిలిపిపోయెను. ప్రజలందరను దేవాలయములకును మసీదులకును వెళ్లి పూజలను ప్రార్థనలను గావించిరి. జాతీయగీతములను పాడుచు కొందువులను మహమ్మదీయులను ఊరేగింపు పొగించిరి. యువరాజుగారునబహిష్కార తీర్మాన మునాదింపబడినది.

బరంపేట

ఆంధ్ర శిల్పశాస్త్ర కాంగ్రెసు సంఘములవారును ఖిలా ఫతువారును కట్టిప్రయత్నముల గావించిరి. అనేకభజనలలో గొప్ప యూరేగింపు జరిగినది. దేవాలయములందును మసీదులందును పూజలను ప్రార్థనలను జరిగెను. కళాశాలవిద్యార్థులందరు కుక్కసాగిగా కళాశాలను విడిచి యూరేగింపును చేరిరి. సాయంకాలము వామలింగం పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగినది. వీరు 15 మీ. దుపాటు కళాశాలలో భుజనమును సేవ నొసరించి అసహాయోద్యమము నడపబడింది. యువరాజుగారునబహిష్కార తీర్మాన మునాదింపబడినది. రెండుగంటలసేపు విశేషవస్త్రధారణను జరిగినది. జాతీయగీతములను పాడిరి.

కడప

సంభాషణలు గాడిదవల్ల మహమ్మదీయరావు, కల్లును ముచ్చాచులు, కన్నేగంటి సూర్యవారాయణ గారు పిల్లలు పాడుచున్నారావు గారిలో 18 వ తేదీని రాయచూటికి వెలిరి. మారి గోపాలకృష్ణశర్మగారును మరెందరను పిగ్గుల స్వదేశీ బట్టలను తీసికొని వెలిరి. వాయిదాటి గ్రామ సేవయందు హితవ్రాతమైరావు గారు మున్నగువారు బండి దిగగానే 144 వ కక్షను ప్రకారము ఎట్టి సభలను కడపమండలములో 2 నెలలవరకు జరుప గూడదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువును అధ్యక్షులు చారిత్రోత్తరువు రావుగారి కందజేసిరి. 108 వ కక్షను ప్రకారము పిల్లలు మానుకుంతరావు, కన్నేగంటి సూర్యవారాయణ, మారి గోపాలకృష్ణశర్మగారును పట్టుకొనిరి. అంతట చేరక ప్రజలకు వార స్వదేశీ దృవ్యరాహిత్యముల గూర్చి యుత్సాహముతో బోధించిరి. సాయంకాలము కల్లూరు సుబ్బారాయలుగారికి మరె నలుగురికి గూడ 144 ప్రకారము నోటీసు లియ్యబడినది.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందంతట, ముఖ్యప్రదేశముల నుండి ఉపవిశేషములు గావలసియున్నాడు. ఇట్టి నాణ్యమైన వస్తువులను ప్రాముఖ్యమియ్యబడి వలయును. ప్రత్యేకముగా ఉపవిశేషములుగా నుండ వలసినవారు మాకు దేశీయవస్తువుల నిర్వహణ వలసిన వనరులను తెలుపుదును.

సంపాదకము, ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సంవత్సరం సవంబరు నెల 19వ తేదీ

శనివారము

చీరాల

చీరాల మున్సిపల్ కమిషనరును రద్దుచేయుటను,

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు రుపపాదించిన తీర్మానమును నిరాకరించి, మద్రాసు శాసనసభ నిర్ణయమును తనకార్యక్రమమును ముగించినది. చీరాల తీర్మానము, జస్టిసుపక్షమును మంత్రివర్గమును తీవ్రపరీక్షకు లొను జేసెను. ఆకరిక్షయందు, జస్టిసుపక్షము నిజరూపమును బయల్పరచెను. ప్రజాస్వామ్యోత్సాహముఖ్యమైన మూలములను, వెల్లడియ్యెను. మద్రాసు రాష్ట్రమున, తెల్ల అధికారవర్గమునకున్న కల్ల అధికారవర్గము ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును భంగపరచుటలో ముందడుగు వైచుచున్నట్లు, తేటపడినది. అధికారవర్గములలో, బహుళాధికారవర్గమునకున్న దేశీయాధికారవర్గ మెక్కువగుచున్నందున అనుభవము చెల్లుచుచున్నది. సంస్కరణముల మూలమున, దేశమున గలిగిన హక్కులను బహుళాధికారము అధికారవర్గములు చేరుట, యొక కారణము. మిగిలిన రాష్ట్రములకన్న మద్రాసునందీ కారణము, ప్రజల కష్టదశను ఇరు మడిపజేసినది. చీరాల ప్రజల యంగీకారము బడయకుండు మున్సిపాలిటీని వారీపై జూపించుట, మొదటికప్పు. ఆపివృత్తి, కొన్నిసంఖ్యలను రాజనామానిచ్చి, ప్రజల తామీ మున్సిపాలిటీని భరింపజాలమని పలుభాషల మొరజెట్టినను విడిచివేసినందున రెండవకప్పు. తమ మొరల వలన లాభము లేకపోగా, అధికారులకు తమ యభిప్రాయము ఇంకను స్పష్టముగ చెలియ వీలు గుటకును కియై క మార్గముగానక పన్నులు చెల్లించక గ్రామస్వామ్యముచేసి ఒకవంక కారాగృహ బాధలను వేరొకవంక ఎండవేడిమి, వర్షములచే గలిగెడి క్రమకాలబాధలను అమిత మగు నోటిమిగొన నుభవింపదు, తమపట్టువలయుం దినుసంతయు చలించక ఆంధ్రదేశమునే గాక హిందూదేశము నంతను అశ్రద్ధవహించుట గావించిన చీరాల ప్రజల కష్టములను తుదకయినను బాప సమకట్టకుండుట మూడవకప్పు.

కలిపాలనా వ్యవహారములలో తప్పుల జేయవచ్చును. కొంతకాలము ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొనుటకు ప్రాకులాభవచ్చును. కొంతకాలము సామదాన భేద నిరూపింపజాలకుండునవలంబించి, ప్రజలను లొంగదీయకుట పాలుపడవచ్చును. ఇవి యన్నియు అధికారవర్గము సామాన్యముగ నవలంబించెడి కష్టములు. కాని, ఏకధర్మవలనను ప్రజల నిశ్చయమును మంల్చుటకు వీలులేనపుడు అధికార

వర్గములు తుదకు ప్రజేచ్ఛకు లొంగిపోవక తప్పదు. వంగదేశవిభజనమును స్థిరపెయ్య మని ఆంగ్లదేశమునందును హిందూదేశమునందును అధికారవర్గము ఎంతకాలము చాటివను లాభము లేకపోయెను. తుట్టుతుదకు స్థిరపెయ్య మును అస్థిరపెయ్య మయ్యెను. వంగదేశవిభజనము రద్దయ్యెను. వంగదేశములు రెండును మరల కలసిపోయెను. మాన్దేసంస్కరణములు సయితము, త్వరలో లొంగిపోవక తప్పవయ్యెను. అవి మాంట్లఫర్ల సంస్కరణములకు చోటిచ్చెను. ప్రజల మహా సంకల్పముమూలమున మరల నివి స్వరాజ్యమునకు త్వరలో చోటియకమానవు. తెల్ల యధికారవర్గము ప్రజల స్వరాజ్యపుహక్కులను త్వరలో నంగీకరింపకపోవదు. ప్రజేచ్ఛను నిరోధించుట కొక పరిమితి యుండును. నిరంకుశత్వము కొంత దూరము చనుగలుగునుగాని, ఆపివృత్తి ప్రజాభీష్టము ననుసరించి సరిపెట్టుకొనును. అంతయుగాని తెనువరకు విగించుటకు, రాజవీరచతుశిలగు అధికారు లీకాలమున బూతుకొనరు. అటుల బూతుకొనుటకు, బ్రహ్మచరిస్త్రీతు లంగీకరింపవు. నాగరికప్రపంచమును జూచి, వారు వెనుదీసెదరు. మద్రాసునందలి దేశీయాధికారవర్గ ములగాదు. సామాన్యాధికారవర్గ లక్షణములను వీరు చాలవరకు గ్రహించిరి. కాని, వ్యవహారము తమనకముదాటిపోవుచున్నపుడయినను సర్దుకొనిపోయెడి అధికారవర్గపు పల్లక్షణము వీరికి కట్టువడదయ్యెను.

ప్రజేచ్ఛను తా మేమాత్రము కడిలించజాలమని తెలిసినపుడయినను, తలయెగ్గిచునేడి నేర్పుచు వీరు చూప జాలకపోయిరి. దేశీయాధికారవర్గమునందే ప్రజలభారము సలిశయింపజేసెను. చీరాలను మున్సిపాలిటీని జేసినందువలన, సంస్కరణమునకు గలిగెడి క్రమ్యాతి ఏమాత్రముండదు. ప్రజలను వేధించినందులకు మాత్రము, దేశమునందంతట ఖ్యాతి గలిగినది. స్థానిక సమస్యయగు చీరాల వ్యవహారము రాష్ట్రీయ సమస్య యగుటయే గాక, అఖిలభారతీయసమస్య కూడ నయ్యెను. అసేతుహింసాచల పర్యంతము, చీరాలనామము సుప్రసిద్ధమయ్యెను. మంత్రులు సామాన్యరాజనీతి గలవారయినచో, ఎంతకాలము క్రొందలనో నీ విషయమున కనవసరప్రాముఖ్యము లేకుండ మున్సిపాలిటీని రద్దుజేసికొనుండెడివారు. గతించిన దేమో గతించినది. చేజిక్కిన యవకాశమునయినను వీరేల గైకొనలేదు? చీరాల తీర్మానము ఇదివరకు రెండుమార్లు శాసనసభలో చచ్చుకు రావలసియుండియు, రావీలు గలుగక పోయెను. ఈమారు అట్టి అవకాశము తటస్థింపగ వెనుకజేసిన తప్పులను సవరించికొని, నూతనాధ్యాయమును మొదలిడిన మేలని గ్రహించక, దీని నొకపక్షప్రశ్నగ యోచించి మంత్రులు వారి పక్షమువారును ఒకరికన్న నొకరు ముందు బడి ప్రజాస్వాతంత్ర్యనిరోధమునకు గడంగిరి. ప్రాతమితవాదపక్షమువారుమాత్రము ప్రజలపై నను దేశముపై నను తమ కింకను యభిమానము గలదని తెలుపగలిగిరి. జస్టిసుపక్షము నైతికముగ పూర్తియగు నవకాశము గాంచినది. ప్రస్తుతసంస్కరణముల స్వభావము మూలమునను, దేశ పరిస్థితుల మూలమునను, అది ఇంకను అధికారవర్గ వదలి యందున్నది గాని దేశమునగల ప్రజలకుబడిచేగాదని, ఋజువయినది. జస్టిసు పక్షముగాకున్న సంస్కరణములు మరికొంతకాలము, కొనసాగెడి వేమో కాని, ఇప్పుడుమాత్రము స్వరాజ్యసిద్ధి అతిత్వరితముగ దేశమున గలుగుటకు మార్గ మేర్పడినది.

మద్రాసు శాసనసభలో చీరాల తీర్మాన మోడిపోయినందులకు, విచారించ నవసరములేదు. ఈఫలితమును దైవసంఘటనముగ భావించి, ప్రజలు సంతసమును వెల్లడింపవచ్చును. చీరాలను స్వ స్వరాజ్యసమస్య యయినది. చీరాలకు స్వరాజ్యము చేకూరినది హిందూదేశమునకు చేకూరుట కేతకాలమొకటదు. ప్రజలదృష్టైకమత్యమునకు చీరాల తీర్మానఫలితముగ ప్రోద్బలము గలుగుననుటకు సందియములేదు. తీర్మాన మోడిపోయినందుచే, చీరాల ప్రజలు లొంగిపోవరు. బాధాభవము వారికి అమృతప్రాయమయినది. కష్టసహిష్టుత వారికి సర్వసామాన్యమయినది. ప్రకృతివలన కలిగెడి కష్టములుగాని, అధికారుల మూలమున కలిగెడి కష్టములుగాని, వారి నిశ్చయమును చలించజేయజాలవు. దేశమునకు స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగునపుడే తమ కష్టములును తీరునని వారు దృఢ నిశ్చయమై యుండుటకు శాసనసభాకార్యక్రమము వారికి తోడ్పడును. వారిని చెరిసాలలకు బంపినపుడుగాని, వారి నాయకు లగు గోపాలకృష్ణుని రెండుమార్లు శిక్షించినపుడు గాని అధైర్యము చెందని ప్రజ లికమీద, అధైర్యము చెందెదరనుట భ్రమ. తీర్మానోపపాదకు లగు వెంకటరమణయ్యగారు చీరాల మున్సిపల్ కమిషనరును వెంటనే రద్దుజేయవలసిన ఆవశ్యకతను శాసనసభ్యులకు తేటపరిచిరి. సహాయ నిరాకరణోద్యమము పొడిసూపకముండే, చీరాల సమస్య యుడయించి యుండెను. ఆ సంగతిని జస్టిసుపక్షమువారు కాదనజాలక పోయిరి. చీరాల ప్రజలను ప్రత్యేకముగ శిక్షించుటకు, వీరేమి కారణము గనుబడినచో జూడవచ్చును. చీరాల విషయమును గూర్చి వ్యతిరేకపక్షమువా రొక్కరును తిన్నగ చచ్చింకజాలకపోయిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమమును దూషించుటతో మాత్రము ప్రొద్దుబుచ్చిరి.

ప్రజల ఆందోళనకు లొంగిన యెడల ముప్పు వాటిల్లునని రా. బ. టి. బాలాజీరావు నాయుడుగారి భయము. ప్రజల ఆందోళనకు క్రభుత్వము భయపడకూడదని, దేవరాజుల నాయుడుగారు చెలిపిరి. స్వరాజ్యము వచ్చిన చీరాలకు ముందుగ వచ్చునని ప్రజలు నమ్ముచున్నందులకు డాక్టరు నరేశ మొదలియారుగారు అభిక్షేపించి గాని, వారిచర్యవలన ఆవశ్యకము మరింత బలపడుటకు సందియము లేదు. సహాయనిరాకరణ వాదుల ప్రోద్బలమువలన నీ యాందోళనము బలపడెనని జస్టిసుపక్షమువా రొకరివెంట నొకరు పాట బాడిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమము జనింపకముండే చీరాల సమస్య గలదని స్పష్టమయినను, వీరు సహాయనిరాకరణమే చీరాల సమస్యకు కారణమని భ్రమపెట్టుచుండిరి. చీరాల ప్రజలు కోరునదేమి? మున్సిపల్ కమిషనరును రద్దుజేయుటని వారు కోరుచుండిరి. ఈ సంగతిని మంత్రులకి విన్నవించుకొనిరి. తీర్మానములను గావించిరి. శాసనసభ్యులకు సంగతిని తెలియజరచిరి. మార్గ మేదియు గనుబడవపుడు గ్రామమును సయితము త్యజించి అన్ని బాధలను అనుభవించిరి. ఏకష్టమయినను తొలగుటకు సహాయనిరాకరణకద్ధతిని తుట్టుతుద కవలంబించుట సర్వ సామాన్యము. అంతియగాని, సహాయనిరాకరణకద్ధతి, ప్రజలకు గల కష్టమునకు కారణము గానరదు. సహాయనిరాకరణకద్ధతి నవలంబించిన మాత్రమున, ప్రజేచ్ఛను నిరాకరింపవలసినదేనా? ప్రజాభీష్టమును కనుగొని దాని ననుసరించుట మంత్రులధర్మమా, లేక సహాయనిరాకరణవాదులను శిక్షించుట వారి ధర్మమా? దేశములో నధికసంఖ్యాకులు సహాయ

నిరాకరణవాదు లయినపుడు, వారికి న్యాయము జరుగ గూడదని జస్టిసుకత్తుమువారి యభిప్రాయమా? ఇట్టిభర్తమును ప్రభుత్వమువారియ నను ఇంతవరకు సూచించియుండలేదు.

జస్టిసు కత్తుమువారు దెలిపిన వాదములబట్టి చీరాల వ్యవహారమునకు వారు తగిన కారణముల జూపజాలక నిహేయనిరాకరణోద్యమము సత్తగుగ దెచ్చిపెట్టికొని, దానిని నిందించుటలో కాలము గడపిరిని తేలుచున్నది. స్వేచ్ఛిపాలనశాఖానుగ్రహిణియు వేలు హేతువున జూపజాలక, నిహేయ నిరాకరణోద్యమమువలన ఈ యాందోళన బయలుదేరెననియు, శాసనసభ్యులు కొందరు భ్రమతో జిక్కికొనకన్న ఈ తీర్మానము ప్రతిపాదించ బడెడిది గాదులయు నుడివిరి. మిగిలిననుగ్రహిణి లిరువురును సన్నార మగు నిట్టివాదమునే గావించిరి. చీరాల ప్రజలలో సభిక సంఖ్యాక్రమ, బ్రాహ్మణేతరము, బ్రాహ్మణేతరుల క్షేమమును జస్టిసు కత్తుమువారి రెండుచక్కగ కాపాడిన జూచిన, ప్రజాసామాన్యమునకు వారు ప్రాతినిధ్యము వహించిరను వాదము వ్యర్థమున గోచరింపగలదు ఎక్కుటికియినను ఈ భ్రమ తొలగినగాని, నిజము బయలుపడదు. తొందరలోనే, ఈ సంగతిని బయల్పరిచినందులకు శాసనసభవారికి చీరాల ప్రజలు కృతజ్ఞులగు నుండగలరు. చీరాల ప్రజలు తమ మోక్షమునకు ముగ్ధులైనందువైగాని శాసనసభ వైగాని ఆధారకడియుండలేదు. సత్య మెక్కడ కలదో, ధర్మమెక్కడ కలదో, జయ మెక్కడనే యుండునని వారికి విశ్వాసముగలదు. ధర్మమునకు త్వరలో విజయము గలుగకమానదు. దేశీయాధికారివర్గమువలన దేశమునకు ముక్తి గలుగనని, ప్రజలు శిశ్యునియలలేకు ప్రజలకు స్వకరిచాల నము లభించినగాని, తమ యభిప్రాయముకొనసాగదని వారికి దెలియును. ప్రజేచ్ఛరు సోధించినకొలది యు స్వకరిచాలనమును త్వరలో బడయుటకు ప్రజలెక్కువగ కృషినిచేసిపెదరు. చీరాల తీర్మాన ఫలితముగ, దేశమున సామాన్యతావాదులు జరించునని తలపడెదవును సంస్కరణముల ప్రయోజనగా హిత్యము అద్రమువలె గొట్టును. శాసనసభల ప్రయోజనము, కరతలములకనుగును, స్వరాజ్యోత్సాహము వెల్లివిరియును. సంస్కరణోద్యమము దేశమునందెట్టి యనుకూల వాతావరణము గలిగించినందులకు, చీరాల ప్రజలే గారి తదితరులగుడ శాసనసభలోని జస్టిసుకత్తుమునకు కృతజ్ఞులై యుండిగలరు.

గాంధీమహాత్ముడు: శాసనోల్లంఘనము

శాసనోల్లంఘనమునకు, అహింస ప్రాణము. అహింస కెట్టిభంగము వాలెను డ జూచు బాధ్య శాసనముల నుల్లంఘించిడివారిపై నిలిది యుండును. ఈ బాధ్యతను తప్పించుకొన విలులేకు జనన మాన్య మింకాద్ధి నవలంబించుటక, వారిని సుశీక్షితుల గావించినగాని లాభముండదు ఎట్టి కోరికకారణమున్నది, ప్రజలు హింసకు పాల్పడిన నీతి యుదయించవలెను. ఇందుకు గ్రామప్రజలు సుశీక్షితులై స్వకరిచాలనా సామర్థ్యము జూపుచున్నగాన, మనోనిగ్రహమును నిరూపున జాలరు. బొంబాయిలో జరిగిన అల్లగాలు, ప్రజాసామాన్యము శాసనోల్లంఘనము నుపక్రమించినను నాశను భిన్నముచేసెనని గాంధీమహాత్ముడిపుడు దెలుపుచున్నాడు. దేశములో నోకొమ్మల అల్లరి జరుగుచుండి మరెముకొని శాంతి ప్రబలించు లాభంబుదం మహాత్ముడు సూచించుచున్నాడు కావున జనసామాన్యమును వశమనం దుచుకొన

గలగువరకు, వారిని శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రోత్సహించువచున్నానో లేదో వీరింగు కమిటీ వారు శ్రద్ధతో విచారించవలయునని తెలుపుచు, ప్రస్తుతము మును జనసామాన్యము శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు విలులేదని, మహాత్ముడు సూచించెను. ప్రజలలో సంపూర్ణముగ అహింసావాతావరణమును జనింప జేసిన గాని తా మికార్యక్రమమును నడువజాలరుని, మహాత్ముడు దెలిపెను. బొంబాయి అల్లరులకుగాను ప్రతి సోమవారమును ఉపవాసమునకును ప్రార్థనకును వినియోగించుటకు ప్రాయశ్చిత్తార్థముగ మహాత్ముడు సర్పించెను దేశమంతయు, దౌర్జన్యమున కెట్టిచోటు లేకుండుటకు భగవానుని నిరంతరము ధ్యానింపవలయును. భగవాను డనుగ్రహించకమానదు. ప్రతి ప్రదేశమునందును, ప్రజలలో గలిగిన నూతనోత్సాహము క్రమమార్గములగు బోధనలను తగిన ఏర్పాటుల గావించవలయును. నిరాకరణోద్యమో బాటు, నిర్మాణోద్యమో పెంపొందుచుండిన గాని, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగదు. నిర్మాణోద్యమ ప్రజలలో బెరిగినకొలదియు దౌర్జన్యమున కవకాశము దొలగిపోవును. ప్రజలు స్వీయ బాధ్యతను గ్రహించి కృషి సలుపుచో, ప్రజలజుందరి స్వరాజ్యము బహిర్గతమగును. ఇక్కార్యము జయప్రదముగ జరుగుటకు కల్లెలు మొదలు కట్టము వరకును తమక క్రింది వినియోగించవలెను. కల్లెలు బలపడిన మండలములును, మండలములు బలపడిన రాష్ట్రములును, రాష్ట్రములుబలపడి దేశమును బలపడును. ఈసమయమున నాయకుల బాధ్యత విస్తారము. ప్రజలక్రియాశక్తిని వారు ప్రబోధించవలసియుండును. మహాత్ముని సంబోధనము నాలకించి, దౌర్జన్యరహితవాతావరణమును ప్రజలలో దెచ్చిపెట్టుటకు ఎల్లరును నడుముట్టుకొని పనిజేసిన ధన్యత గాంచగలగుచును. అది చేసారీ, స్వరాజ్యము చేహునలులనేభవింపవచ్చును.

మేనత్తకోడుకు

సన్నుత జరిగిన చీరాల పేరాల మ్యునిసిపాలిటీ చుట్టునుగూ. కూర్మా వె కలరెడ్డి గాయుడుగాను హేతువాదము లేకు గాంధీమహాత్ముడు చీరాల నైశ్చుకు మేనత్తకోడుకిని యెత్తిపోచుట యధికారుల భిన్నానమును వెల్లడి చేయుచున్నది. గాంధీమహాత్మునకును చీరాల పోరులకును గల వైశ్యులన బాధించు చీరాలసభ్యమును గలుగ జేసినదల! బ్రాహ్మణేతర సంఘమునకు తాను మేనత్తకోడుకని భ్రమ, దేశీనాయకుగాను ధర్మాత్ముడైన గాంధీమహాత్మున కిట్టిరోహరోహను జేయు సహజము. ఈ చీరాల వ్యాములు గాంధీమహాత్ముని కారవమునకు భంగమును గలుగజేయుటలపు గాని నాయకుగారి యధికారాధిమానమును మాత్రము వెల్లడి చేయుచున్నది

ముత్యాలపేట హైస్కూలువాద్యయస్థులు:— ఈసంఘసభ్యులు స్కూలుహాలులో 19-న తేదీ శనివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు ఓ.సి.సి.కారణం చెట్టిగారి యాజమాన్యమున రావుసాహెబు పి. సంబంధ మొదల్యుగాను తమిళమున ప్రాసన, తుప్పనల్లినిన్ని, 20-న తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు యం. వెంకటసుబ్బారావుగారి యాజమాన్యమున, పి.వి. నరసింహారావు నాయకుగాను ప్రాసనమణిమాల వాటకమును తెలుగుననున్న ప్రదర్శించెదరు.

చెంగల్వరాయ నాయకరు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల:— ఈవైద్యశాలలో అక్టోబరు మాసములో రోజుకు 28 మంది రోగులు చికిత్సచేయబడి ఒక్కొక్క రోగికి రోజుకు 9.5 దమ్మిడియ ఖర్చయెను. 23-న తేదీ 482 మంది రోగులు చికిత్స చేయబడిరి.

యువరాజుగారికి స్వాగతి సంక్షేపములు

మదరాసు మితవాదసంఘము
మదరాసు మితవాదసంఘమువారు కనయభూష్కముగ పరిపూర్ణరాజ్యక్షేత్రో వేల్పు యువరాజుగారికి స్వాగతము నిచ్చుచున్నాడు.— 2. బ. గోవింద రాఘవయ్యరు.

పంగదేశపు గవర్నరు
పంగదేశము పత్తమున మీకు స్వాగతమిచ్చుచున్నాను. చున్నాను. మీరెన్నడు కలకత్తానగరమునకు వచ్చెదరో అని మేము అశ్యతాహముతో నెదురుమాచుచున్నాము. గవర్నరు యువరాజుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. పంగదేశము పత్తమున మీరు పంపిన స్వాగత పంగదేశమున కనేకకందములు. కలకత్తాకు స్విలో రావలయునని నేను కూడ ఉత్సాహవంతుడనై యున్నాను.

పంజాబు గవర్నరు.
పంజాబు స్వదేశ సంస్థానాధిపతుల తరఫునను ప్రజల పత్తమునను నేను మీకు హృదయపూర్వక స్వాగతము నిచ్చుచున్నాను. (గవర్నరు)

యువరాజుగారి ప్రత్యుత్తరము:— పంజాబు ప్రభువులు, ప్రజల పత్తమున మీరు పంపిన స్వాగత సంక్షేపమునక నేకకందములు. నేను మీరాత్మమును త్వరలో చేరవలయునని ఉత్సాహవంతుడనై యున్నాను అని వారికి చెప్పవలసి. డి.వి.ద్వర్జను యువరాజు సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు.

భారతభూమియందు మీరగునుకెట్లు పనిత్రవణము నందు సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు, స్వదేశ రాజులు ప్రజలు చేరి మీకు హృదయపూర్వకముగ స్వాగతము నిచ్చుచున్నాను.

యువరాజుగారి ప్రత్యుత్తరము:— సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వము, ప్రభువులు, ప్రజల పత్తమున మీరు పంపిన స్వాగత సంక్షేపమున కనేక కందములు. మీరాష్ట్రమునకు త్వరలో వచ్చెదను.

బొంబాయిలో వేల్పు యువరాజుగారి కార్మిక మము.

బొంబాయి, నవంబరు 19:— నిన్న మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటలకు ప్రభుత్వసభనందు వేల్పు యువరాజుగారు స్వదేశ సంస్థానాధిపతులకు స దర్శన మొనర్చి ప్రతివారితో యువరాజుగారు ప్రత్యేకము కొంచెముసేపు ముచ్చటించిరి. రాజకమార్క కార్యాలయందలి రాజకుమారిలంతట యువరాజుగారిని జూచిరి. అటపిచ్చట యువరాజుగారు దర్శనభవనమునకేగి, అచ్చట మరికొందరు జమిందారులను, భూమిలను సందించిరి. ఇచ్చటికార్యము ముగియగానే, యువరాజుగారు విల్లింగ్డోన్ క్రేడానుజమునకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. సమాఖ్యక్షేపకు గవర్నరు ప్రభువుకార్యకర్తాచార్య సంఘ సభ్యులను యువరాజుకు జూపెట్టెను. పో.గో.అటను జూచుచు యువరాజుగారు చచ్చట బకగంట నేపుండిరి బొంబాయిపురపాలక సంఖ్యాధ్యక్షుడు సర్. ఎన్నుకోదామిగాను యువరాజుగారికి సర్. కిరో.ఎ.మె.నా.తా ఉద్యానవనములందు విందుచేసిరి. 300 మంది ఆతిథ్యము విందువార గించుట కరుదెంచిరి. రాత్రి ప్రభుత్వయందెనమునందు రాజ్యనాట్యము జరిగెను. సంగరాత్రి కాగానే, యువరాజుగారు ప్రత్యేక కార్యాలయలో పూనాకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

బర్మాసంస్కరణములు - వైటు విచారణసంఘము

రంగూను, నవంబరు 18:— బుధవారమునాకు 11 మంది సాక్షులు వైటుగారి సంస్కరణముల సంఘములెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. సాక్ష్యమివ్వగాదని బోంబయ నుద్దేశముతో కొందరు స్త్రీలు ఊరేగింపుచేయచు వెళ్లినగా, పోలీసువారు వారిని అడ్డగించిరి.

తాటిపర్తి

మర్రిగారికి స్వాగతమివ్వకూడదు
18 న నవంబరు సాయంత్రం 9 గంటలకు యీ గ్రామమునికేవల సంఘమువారి అసభసమావేశములో గౌరవ నీయులగు రామారాయనింగారు 20 వ తారీఖున అంతరేపురమునకు వచ్చినపుడు స్వాగతప్రత్యుత్తరము సుమర్పించు విషయమె చర్చించుటకుమాడెను. వైస్చేక్కున శ్రీ. వెం. వెం. లక్ష్మీ కాంధారావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. 12. 1 గంట 10 గంట సభ్యులు హాజరైరి. తాము మర్రిగారికి యేలాటిస్వాగ మును యివ్వదలచుకొనలేదను తీర్మానమును యేకగ్రంథముగావించిరి. (ఒకవిలేఖరియండి).

మదరాసు శాసనసభ

చీరాల మునిసిపాలిటీ తీర్మానమును నిరాకరించుట

ముగ్గురు మంత్రుల ప్రత్యుత్తరములు

పి. శివరావుగారు:—కాగ్యనిర్మాణకర్తలను వారి ఆజ్ఞను బట్టి, ప్రజల కష్టములను మునిసిపాలిటీ వారి భుజములమీద పెట్టుట ప్రభుత్వమువారికి వ్యాయమానము.

గౌ. రామారాయణింగారు:—వారు ప్రభుత్వమువారి కన్నదు మోహములను బంపినారో శివరావుగారు చెప్పకలరా? శివరావుగారు:—అది నేను చెప్పజాలను.

జి. వందనంగారు:—అమిషరీ ఎవ్వరు? శివరావుగారు:—థామసు గారు.

గౌ. రామారాయణింగారు:—అతి దెబ్బపట్టు వోటు నిచ్చును?

శివరావుగారు:—ఈవిషయమును మంత్రిగారికి బాగుగా తెలిసియుండవలయును. ప్రభుత్వము వారు ఒక పురపాలక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయుచున్నది.

జి. వందనంగారు:—నేను చీరాలకు సమీపములో నివసింపించుచు వాడను. ప్రజలకు స్వయం నిర్మాణాధికారి మునిచ్చి తీరవలయునుగాని అట్టి అధికారము నియోజకముందు, ప్రజల ప్రజ్ఞావిశేషములను గురించి విచారించుట యుక్తము.

ఎ. టి. పాపయ్యగారు:—తమకు 40 ఏకరము చీరాల గ్రామము తెలుసుననియు, పల్లెలు చాల సొంపుగా నుండుననియు, చెప్పిరి.

గౌ. పి. రామారాయణింగారు:—ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

“ఈ తీర్మానము చక్కకు వచ్చినదని నాకుచాల సంతోషము నున్నది. ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును నేను సభ్యులకు తెలిపెదను. ఇటీవల కొంతకాలమునుండి చీరాలలోను, గుంటూరు జిల్లాలోను దంతలను సహాయ నిరాకరణావలంబులు చాలవలభి చేయసాగిరి; చీరాల పురపాలక సంఘమును గురించి కొంత ఆందోళనమును చేయసాగిరి.

ఒకరు జిల్లాబోర్డు కన్వెన్షన్లు, మరిమొకరు తాలూకాబోర్డు కన్వెన్షన్లు. గుంటూరునుండలములోను, వేయేల, రాజధానియందుండుటను చీరాల చాంద్రపండితకర్తల స్థలము. నేతవ్యాపార ముచ్చట చాలవిశేషము. వ్యాపారమెక్కువ. బాపట్ల పార్కురు పట్టణములకున్న చీరాలలో జనసంఖ్య తక్కువగాదు. బాపట్లజన సంఖ్య 10 వేలచిల్లరు. పార్కురు జనసంఖ్య 8 వేలచిల్లరు. చీరాల జనసంఖ్య 15 వేలచిల్లరు. జనాభాతెక్కలలో ఈఅంకెలు గలవు.

ఈ ప్రజల కంటికి కాంగ్రెసు నిధినుండి కొంత సహాయము చేయుచున్నాడు. వారుపదే కష్టములకు వీరుచేయుచున్న యము ఏమాతము? ఇట్టిస్థితికి ప్రభుత్వమువారు బాన్సులు కాబాలరు. ఇల్లుదేశత్యాగము చేయవలసినదని వీరికి బోధించినవారే ప్రధానకారకులు.

చీరాలకు మునిసిపాలిటీ యుండవలయును ననునప్పు 1914 వ సంవత్సరములో ఆంతురించెను. ఆ సంవత్సరము చీరాలలో వేరు బాద్లము అత్యధికముగా ప్రారంభించి షెడ్యూలుకు చుట్టుపట్టణములను వ్యాపించినా గెనుగాన. చీరాలకు మునిసిపాలిటీగా మార్చవలసినదని డిప్యూటీ కమిషనరీ కమిషనరుగారు శిఫారుసు చేసిరి. ప్రభుత్వమువారు గంతట జిల్లాబోర్డులో నాల్గవించి చీరాలపౌరులు మునిసిపాలిటీని ఆశీర్వాదముగాన, మునిసిపాలిటీని బెట్టుటకు తరుణ మాన్యుము కారెదని తీర్మానించిరి.

ఇట్టిశిఫారుసుచేసిన డిప్యూటీ కమిషనరు ప్రభుత్వోద్యోగియును. అటుపిమ్మట యూనియనుసంఘాధ్యక్షుడు వారిగానుమునకు మునిసిపాలిటీ గవలయునని కోరెను. ఈఉపపాదనను గురించి తాలూకాబోర్డులో చర్చించెను. చీరాలకు మునిసిపాలిటీ ఉండవలయునని వారు మార్చిరి. అంతకు పూర్వము వారిపురుషులకు మునిసిపాలిటీ అక్కరలేదనుచున్న వర్తకులు గూడ తమ ఆభిప్రాయములను మార్చివేసిరి. జిల్లాబోర్డువారు కూడ చీరాలకు మునిసిపాలిటీ యుండవలసినట్లు తీర్మానించిరి. మునిసిపాలిటీకి అధ్యక్షుడగుటకును ఆతతో యూనియన్ అధ్యక్షుడు శిఫారుసుచేయగా జిల్లాబోర్డువారంగీకరించిరిగాని స్వయముగ వారు తీర్మానించలేదు అని ఉపపాదకు డాక్టేరించినాడు.

యము నిరసయోగము, దేవుడు మీకు అన్నిటిని ఇచ్చివాడు. భూముని కిక్కుగానే మీకు కొంచెము నేపులొపల మంచితీరమెచ్చుట నై నా బోరకు ను గాన కొరాయిలక్కరి లేదు అని సహాయ నిరాకరణావలంబులు ప్రజలకు బోధించిరి. వీరి బోధలట్లుండగ, మునిసిపాలిటీ తత్వము గావలయునని కొందరు ప్రజలు కోరుచుండిగాని వా ట్లు బహిరంగముగా బలబరుటకు సాహసించజాలరైరి.

నే నీవని లోకంగానే, నేను స్వయముగ చీరాలకు బయలుదేరి వెళ్లి నూతన చట్టము ప్రకారము మునిసిపాలిటీ యుండుట లాభకరమని వారికి విశేషకరించితిని. ఈ నూతన చట్టము ప్రకారము యూనియన్ కంటే మునిసిపాలిటీయే మేలని నేను బోధించితిని. యూనియన్ జిల్లాబోర్డులో బడినందుడ వలయును. జిల్లా బోర్డుకు నేవకవృత్తి చేయుచుండ వలయును, మునిసిపాలిటీ స్థానిక స్వపరిపాలన మనుభవించెడు ప్రత్యేకాంగము. మునిసిపాలిటీయొక్క స్థానిక ఆవరణములను బట్టి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటుల నిచ్చుచుండును; యూనియనులకు ఇట్టి గ్రాంటుల నియ్యరు.

అటులనువారే మునిసిపాలు ప్రభుత్వపరిపాలన నిలిచిపోయేట్లుండగా, ప్రభుత్వమువారు ఒక అధ్యక్షుని తీరముమీద నియమించిరి. అచ్చటి నర్తకులు సహాయనిరాకరణావలంబులుచేరి ప్రకృతిపరిస్థితులను బెచ్చివెట్టిరి. దేశత్యాగము చేయవలసినదని వారు ప్రజలకు బోధించిరి. పురమును నదలిపెట్టినవిమ్మట వీరందరు వృత్తి నన్ను చెల్లించకుండ తప్పించుకొనిరి. నిరుపేదలకుకాంగ్రెసు నిధినుండి సహాయముచేసెదమని సహాయనిరాకరణావలంబులవాదాగ్రామముచేసిరి. వీరికి కాంగ్రెస్ నుండి ద్రవ్యము పుష్కలముగా నియ్యబడుచున్నదని నాకు తెలియుచున్నది.

చీరాలకు మునిసిపాలిటీని స్థాపించుటగాదు, రద్దు చేయుటయే ఇష్టమిట్టి ప్రధానమస్య. దీనిని రద్దుచేయుచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించవలయునా, ప్రజలు ప్రయత్నించవలయునా? రేపల్లె మునిసిపాలిటీని గురించి కొందరు సభ్యులు ప్రస్తావించిరి. రేపల్లె పౌరులు తమకు మునిసిపాలిటీకి ఆనవసరమని బయటబెట్టెను. మునగలుకొట్టినవచ్చుట పెట్టెదనని తలచి, ప్రభుత్వమువారు రేపల్లెలో మునిసిపాలిటీని స్థాపించిరి. మునగలుకొట్టినవచ్చుట మార్చబడలేదు. మునిసిపాలిటీకింద ఎక్కువ పన్నులను చెల్లించవలసియుండునని ఇంకొక ఆక్షేపణ గలదు.

అంతట సభ్యులు ఫలహారములకు లేచి చెల్లిరి. ఫలహారానంతరము చీరాలగ్రామములు మొండివారు అని కొందరు చెప్పిరి. మ.త్రి వారికిన్ని మొండిగా నుండవలసినదని పాపయ్యగారు కోరు

చున్నారని వాదించినట్లును నిజమైన కష్టములు. ప్రభుత్వము వారిచే నియమించబడిన అధ్యక్షుడు కొంచెము ఎక్కువ పన్నులను విధించుచున్నాడు. మునిసిపాలిటీ ప్రజల కష్టము లేనప్పుడు దానిని తీసివేయకుండా పెనుగులాడుట న్యాయము కాదు. ప్రజల కష్టముతో సహకారము గలిగి పనిచేయనియెడల, మునిసిపాలిటీ విజయము గాంచుటకు సాధ్యపడదు. ప్రజలచే నెన్నుకొనబడు ప్రతినిధుల పురపాలకసభను అచ్చట పెట్టుట కష్టము వీలందునా? 1922 లో వీలందునా? ప్రజలచే నెన్నుకొనబడు పురపాలకసభ ఉండుటకు వీలులేదుగాన దానినితీసివేసి, ప్రాంతీయనియంత్రుల స్థాపించుటయు నుత్తమమార్గమని నాకు తోచుచున్నది. అని దివానుబహదూరు మోర్లే రామచంద్రరావుగారు చెప్పిరి.

కా. రావుబహదూరు. ఎ. పి. పాత్రోగారు (విద్యాంగ మంత్రి) ఇట్లు పర్యవేక్షించిరి:—రామచంద్రరావుగారు ముందుగానున్న కష్టములను గమనించుచుగాని లేనికష్టములను నిర్మించెదరు. త్వరితగతినే ఈ మునిసిపాలిటీని తిరిగి స్థాపించుటకు వీలగునని నే నుద్దేశించుటకు కారణములు లేవని అతడు చెప్పెను. నా ఆశకు కారణములు లేకపోలేదు. మూడుమాసముల క్రిందట చీరాలవాస్తవ్యులు ముగ్గురు ఒకబాపట్ల న్యాయవాదిని వెంట పెట్టుకొని ఈవిషయమై నన్ను సందర్శించిరి. వారిలో నొకరు వె.కె.టెక్లయ్యగారు, ఇంకొకరు ఊటుకూరు గోపాలకృష్ణయ్యగారు. అప్పుడు రామలింగం కెట్టిగారు నాతోగూడ నుండిరి. వారు చెప్పినవిషయములను నేను వ్రాసికొంటిని. పన్నులు విశేషమని ప్రజలు మొగ్గపెట్టుటలేదని మేమిరువురము తీర్మానించుకొంటిమి. పురపాలకసంఘాధ్యక్షునిగురించి వారు కొంత ఆక్షేపించిరి. ఈగోపాల కృష్ణయ్యగారు రిఫరెన్స్ సర్దుములు యూనియన్ సంఘాధ్యక్షులుగా నుండిరి. అటువారిపోదకలస్థులు వైఖ్యలందరు గోపాలకృష్ణయ్యగారికి సహాయము చేయుదు, యూనియన్ ప్రభుత్వమును బరువుపెట్టిరి. అటువీధుల కర్రసాములు కంపెనీ ఏజంటుగా నున్న బయటివానిని తెచ్చి అధ్యక్షునిగా పెట్టగా, వైఖ్యల కారణము గలిగెను. అతడు రెండు కడు లేచెడినా. వైఖ్యల పార్టీ 2. కిరసనాయల ఏజంటు పార్టీ వారి ప్రాంతీయ అధ్యక్షుని పురపాలక సంఘాధ్యక్షునిగా నియమించినయెడల పురపాలకసంఘసభను జరిపగలమని ఆకోమట్లు నాతో చెప్పిరి. కాబట్టి ఈకోమట్ల మూల కారణ మిదియని సభ్యులు గ్రహించవలయును. పన్నులభారము విశేష మైనందువలన ప్రజలెట్లు చేయుటలేదని బుబువుపడుచున్నది. మునిసిపాలిటీకి పట్టణము లగిడి కాదని ప్రజలభిప్రాయపడుటలేదు. ఊటుకూరు గోపాలకృష్ణయ్యగారిని పురపాలకసంఘాధ్యక్షునిగా తేసివేయవల, కోమట్లు పురపాలకసంఘపరిపాలనను జరుపుటకు కేడుగూడ సంసిద్ధులై యున్నారు. బంధువులతో పూర్వము కలరా, మహావికము జాడ్యములు ప్రజలను విపరీతముగ పీడించుచుండెను. వ్యాధులచేత తలకు ప్రతిసంవత్సరము లించుచుటకు, పొంగిలెను పెట్టుటకు బంధువుల ప్రజలను విశేషముగ ద్రోవమును నెలవు పెట్టుచుండిరి. మే నుండి ౫ కుకనీటికరణి ప్రవేశపెట్టితిమి. ఎగుమతియు నాశనమగునని ప్రజలు సభలనుచేసి, తీర్మానములను గావించి, ప్రభుత్వము వారికి రాయబారములను బంపిరి. వారి ఆసమ్మతిని ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యపెట్టలేదు. ఇప్పుడు 12 ఏండ్లుగ మాత్రమం రావాధులు లేనేలేవు. ప్రజలు సుఖముగ నున్నారు. అ సమస్తి గనుబడిచినవారే ఇప్పుడు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులై, సంతోషముతో కొలాయిపన్నును చెల్లించుచున్నారు.

శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారిట్లు పలికిరి. నిర్మాణమయ్యె, ఇసుక మైదానమును బోలిన ఈనగరమును చుట్టుకు నేను స్వయముగ వెళ్లియుంటిని. ప్రజలకష్టములను నేను గమనించగలిగితిని. సహాయనిరాకరణవలంబుతో సహకారవాదులతో అనువిషయ మట్లుండ, ప్రజలు నేర్పుచున్నట్లు, స్వాతంత్ర్యోచ్చగల మహనీయులని నాకు దోచెను. ప్రకృతిలేరుణమున పురపాలకసంఘములందేమి, స్థానికసంఘములందేమి, శాసనసభలందేమి రాజకీయవ్యవహారములు బ్రవేశింపకుండా నాపుటకు వీలుగాదు. ప్రజలు మునిసిపాలిటీని నిరాకరించుటకు సహాయ నిరాకరణము కారణమాయ ను ప్రధాన సమస్యను మనము పరిష్కరించవలయును. సహాయనిరాకరణద్యమము తేకముతో ప్రారంభించుటకు ముందే, వీరు మునిసిపాలిటీ తమ కక్కలలే దనుచుండిరి. మునిసిపాలిటీని రద్దుచేయుచుటకు వారు ఇప్పుడు పాటుములను ప్రయత్నించిరి. దేశమా నిర్మాణమయ్యె. భాగిగానున్నది. ప్రజల ఊరిబయట తాటాకు పాకలలో కాపురం! ఈ వింతను చూడగానే, నేనాశ్చర్యమగుచు వెళ్లితిని. గర్భస్థులు కూడ పుత్రులను త్యజించి బయట నివసించుచున్నారు. వారికి నిజముగా కొన్ని కష్టములు అన్నవనటు సృష్టము. వారు

నాదగ్గరకు ఇతర సభ్యుల వద్దకు అరుడెంచి తమకేమైన సహాయము చేయగలరనినదని కోరిరి. యూనియన్ తమకు చాలునని వారు చెప్పిరి.

యూనియన్ కావలయు ననువారు, శాసనసభ సభ్యుల సహాయ ముపేక్షించువారు సహాయనిరాకరణవలంబులూ? ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించుటకు స్థానిక స్వపరిపాలనాంగ మంత్రికి ఒకమంచి అవకాశము గలిగినది. స్థానిక స్వపరిపాలనాంగ మంత్రిత్వ మేమిచేసింది? ఈసమస్య నెట్లు పరిష్కరించినది. ఈమంత్రి అవలంబించిన పద్ధతయందు ప్రాథమిక న్యాయము గూడ లేదు.

ఈచీరాలప్రజలు వేరే రాజకీయవ్యవహారము సంబంధించిన వారు. వారిమొల నాలకింద రాదని మంత్రి తీర్మానించినట్లున్నది. వారు సహాయనిరాకరణవలంబులు. మనము వారి ప్రాథమిక కియ్యకొనగూడదు. మంత్రిగారి సిద్ధాంతము ఇదియైనచో, ప్రజాప్రభుత్వపద్ధతికి ఇది నూతన సిద్ధాంత మని నేను చెప్పవలసి యున్నది. ప్రజలవాంఛలే ప్రధానము. ఈ ప్రజలనాయకుడు దగ్గి రాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు కొన్ని వాదములుగ కృష్ణాభ్యుధానమునందు నివసించుచున్నను, ప్రజల పట్టుదల కిది పోలేదు. వారలలించిన పద్ధతి సహాయనిరాకరణమునకు దగ్గర బంధువు. అట్లు మునిసిపాలిటీ గలదా? లేదు. పురపాలకసంఘము లేదు. దేశము పుచ్చుకొనెను సంఘాధ్యక్షుడు మాత్రము లడు. ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన పురపాలకసంఘము లేనప్పుడు, చుడల పురపాలకసంఘములెట్లు మచ్చట అనుమతించునా? పురపాలకసంఘము లేనప్పుడు, పురపాలకసంఘాధ్యక్షు డె.దుకు? శాసనసభ సభ్యులకు ప్రజాప్రభుత్వము సరిగా నర్థమయ్యెట్లు తోచదు. అచ్చటి ప్రజలబాధలు నిజమైవి. త్యజమైవి. విపరీతమైనవి. సహాయనిరాకరణమును గూఢముపలయు నన్న, సహాయనిరాకరణ పురపాలకమును చంపవలయును. అనగా ప్రజలసంతృప్తి కరణములు లేకుండ చేయవలయును.

ఆ మండల ప్రతినిధులు ఎతిరాజులు నాయకుగారు మహామర్దు మున్నీ అబ్దుల్ రహిమాను సాహెబుగారు అభిప్రాయములే ప్రాముఖ్యత గలవి అనియు, ఉపపాదకుడు కోయంబత్తూరు ప్రతినిధి అనియు, గుంటూరు వేసవి అతిని తొందర పెట్టనియు, శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారి బోంట్లు అచ్చటికి వెళ్లి వారికి రు 1000 ల ధ్యమ్యుచేసి, దుర్బోధచేయుటవలన ఆ ప్రజలందరు దేశత్యాగము చేసిరి అనియు, పురపాలకసంఘ సభ్యుల వాకీటు ఈ పాటులు కొందరు పేద మున్నగునవి వేసి, వారిపేళ్లను అట్టల మీద వ్రాసి, గాడిదల మెడకు తగిలించి, పురపాలక గుండ ఊరెంచి, వారి అసమానపరిచినందువలన పురపాలక సంఘ సభ్యులు రాజీనామాలు నియ్యవలసినదై ననియు 2. లేనికాపులం కెట్టి గారు చెప్పి, ఒక చిన్న కథను చెప్పిరి. ఒక క్రామము లో నొక నిని మీకు వైద్యుడున్నాడా యని యడుగగా మేము సహజముగా పుట్టి, సహజముగా బెరిగి, సహజముగా చనిపోయెదము గాన మాకు వైద్యుడెందుకు అని అతడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. చీరాలలో ఈ “సహజ” పద్ధతిని మన మవలంబించరాదు. 1919 వ సంవత్సరము మందు సహాయనిరాకరణము లేకున్నను, ఆ ఉద్యమమే సాత్వికనిగోధము, క్రాంత్యుక్తా చును పేర్లను సలిగియుండెను. ఈ ఉద్యమములు రెండును అక్షరణమునందు ప్రబలుచుండెను.

వైఖ్యలు సామాన్యముగా నూపాయలు, అజాల, వైఖ్యలను ఎంచుకొని దాచి పెట్టుకొను వారనియు, అట్టి వారు ఈ ఉద్యమ నాయకులుగా నుండుటకు బలవంతమైన కారణము లుండియుండవలయుననియు దివాను బహదూరు యస్. ఎ. గోవిందగారు పునరుద్ఘాటించెను.

కా. రా. మోర్లే వెంటకెట్టి నాయకుగా కట్టుపర్యవేక్షించిరి. “స్థానిక స్వపరిపాలనాంగ మంత్రిని చూపించుట కంటే, శాసనసభ సభ్యులకు వేరే వాదము లున్నట్లు అగుపడదు. ఈ త్రిర సర్కారులలో గాంధీగారు తమ కులస్థుడని వైఖ్యలందరిని చాల మర్యాద చేయుదురు. వారి మేనల్తాదాకుతో సమానముగా నాదరింతురు. జొంబొయి, హైదరాబాదు మున్నగు స్థానములనుండి చీరాలకు నాలువచ్చును. అనగా అంతో స్థానముదావచ్చును. చీరాలవా రాయలను ఇంకెవలములకుబంధించుండిరి. ప్లేగుకూడ వెళ్లెను. రేపల్లెప్రజలు క్యససాదుదారులు. వారికి పాటుల గాంధీయ్యులేదు. చీరాలవాస్తవ్యులకు పాటుల చిన్నములు, గాంధీయ్యముగలవు. వారు సహాయనిరాకరణవలంబులు కానియెడల, శాసనసభ సభ్యుల నెన్నుకొనునప్పుడు, వోట్ల నియ్యకుండా భాగిపెట్టెను ఎందుకు కలెక్టరుకు బంపిరి. వారికి స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యము నిచ్చిన యెడల, సహాయ

నిరాకరణము దిగ్విజయముగాంచును. కాంగ్రెసు వారికిరల కాన నోల్లంపునము నవలంబించవలయునను తీర్మానమును గాంచివారట. పల్నాడు ప్రజలు ఇట్లు చేయుటకు సిద్ధము గానన్నారట ఇట్టికాప నాతికమణమును మనము ప్రోత్సహింపరచుట శ్రేయస్కరమా?”

స్థానిక స్వపరిపాలనమనగా ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కారభావముతో నాదరించుటగాదని రా. బ. అ. సు. కృష్ణరావు గారు బుబువు పగచిరి. చీరాలమండల ప్రతినిధి మునుస్వామి నాయకుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి.

ఉపపాదకుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు చెప్పెను. “మునిసిపాలిటీని స్థాపించిన తీరును నుండి, ప్రజలు తమకు మునిసిపాలిటీ అక్కర లేదని చెప్పవలసింది. మునిసిపాలిటీని పెట్టక ముందు, యూనియన్ సభాంగీకారమును బహిష్కరింప కొందరు సభ్యులు దురభిప్రాయపడిరి. ఇట్లు చేయనేలేదు. 1915 లో కలెక్టరు, జిల్లాబోర్డు మునిసిపాలిటీ చీరాలక కక్కర లేదని తీర్మానించెను.

1916 లో యూనియన్ సంఘాధ్యక్షుడు స్వయంబాధా పేక్షతో చీరాలను మునిసిపాలిటీగా చేయబడవలయునని కోరెను. అదియును గాక కనీసరీకమినర జిల్లాబోర్డు, తాలూకా బోర్డులందరు నాలుగు గ్రామములచేర్చి ఒక మునిసిపాలిటీగా మార్చవలయునని కోరిరి. ఇందులో రెండు గ్రామము లిప్పుడు మునిసిపాలిటీలో చేర్చబడలేదు. ఒక మునుసిపాలిటీ కోరగానే, ఈ కిఫారసు కృష్ణాభ్యుదయము. మనమందఱము సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము గావలయునని కోరుచుందుము. ఓహో! మీరు మాధులు, అజ్ఞానులు, పక్షపల్లలు, మీ కేమి సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము అని నిరంకు కాధి కాదులు ఆక్షేపించుచుందురు.

కా. చార్లసు టాడ్లంటరు:—మన ప్రాంత ప్రభుత్వమును గురించి కష్టించుచున్నారా? అట్లైనచో, ఈనగర కేరలము అన్యాయమనియు, శుద్ధ అబద్ధమనియు నేను తెలపవలయును.

శ్రీమాన్ వెంకట్రమణయ్యగారు:—ప్రపంచమందలి నిరంకు కాధి కాదులను గురించి.

కా. చార్లసు టాడ్లంటరు:—అట్లయినచో, మనప్రాంత ప్రభుత్వమును గురించి కష్టించుటలేదని విశేషముగా బలుకుము.

శ్రీమాన్ వెంకట్రమణయ్యగారు:—ప్రజాప్రభుత్వమును నిరంకు ప్రభుత్వములను గురించి నేను ప్రజల కెచ్చట వైనా ఉపన్యసించుట కవకాశముండినయెడల, అచ్చట అట్లుచేయగలను.

మొట్టమొదట ఇంటిపన్నును విధించినప్పుడు, 2000 మంది తమయసమ్మతిని దెలుపుచు, ప్రభుత్వమువారికి పిటిషను ల్లును బంపిరి. శాసనసభ వారు తమ కేరైన మహాపకారము గావించెదనని, ప్రజలు గంపంతకతను గలిగియున్నారు. ఈ తీర్మానము నంగీకరించినయెడల, సహాయనిరాకరణవలంబులు ఆందోళనము పడిపోవును. ఈ తీర్మాన మెడిపోయినయెడల, సహాయనిరాకరణవలంబులు విజయలగుదురు.”

అంతట తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడెను. తీర్మానమున కనుసారముగా నోట్ల నిచ్చినవారు:—కుప్పస్వామి కెట్టిగారు, పి. వెంకట సుబ్బరావుగారు, ఎల్లంపకెట్టిగారు, కన్నస్వామి, దివానుబహదూరు మోర్లే రామచంద్రరావుగారు, శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యగారు, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, దివానుబహదూరు యస్. ఎ. గోవిందగారు, కన్నయ్యగారు, రా. అమంజల్ సుబ్బకృష్ణరావుగారు పి. శివరావుగారు, డి. బ. డి. కేమగిరారావుగారు, య. మార్గనారాయణ పంతులుగారు, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు, అన్నారావుబహదూరు. మీరాక సాహెబు గారు, వెల్లింగుడెన్ గౌరవగారు.

అనుకూలరు 17 మంది, ప్రతికూలరు 6 మంది గాన తీర్మానము పడిపోయెను. శాసనసభ తిరిగి డిసెంబరు 13-వ తేదీ వరకు శివరాత్రి సమావేశమగును.

త్వరలో వెలువడును

ల తా లజపతిరాయి

గారి జీవితమును, సంపూర్ణోపన్యాసములను కొలదిపఠితే ముద్రించుచున్నాము. త్వరపకు. వెల 8 అణాలుమాత్రమే.

కేంకరనిలయం, 2/147, తిరుపతిస్టేషిని, మద్రాస్.

ఆ మూ ల్ల గ్రంథములు (849)

(1) అర్థశాస్త్రము కల కు 1-4-0; (2) స్వరాజ్య గర్వణము 0-3-0; (3) యాగంధర్వజయము(నవల) రు. 2-4-0 (4) వస్తిని (నవల) 1-4-0; (5) రామతీర్థుని జీవితము 0-8-0. యం. ఆర్. కృష్ణారావు అందు కో., నల్లూరు.

మద్రాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

య. అప్పల నరసయ్య నాయుడుగారు

ప్ర॥ (ఎ) గల 10 వత్సరములలో జ్యూడిషులు (త్రెయినింగు) నెంబరి వి. సి. యస్. అఫీసులు పొందిరి? వారి పేర్లు?

(బి) త్రెయినింగు వైసీపీ ఆఫీసులను పట్టిలుగ నియమించినా?

(సి) ఆఫీస్ త్రెయినింగ్ ముట్ట యేమైన లాభకరముగ నుండెనా?

ఉ॥ (ఎ) ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు. ఆఫీసులందఱును మేజిస్ట్రేట్లుగనుండి క్రిమినల్ జ్యూడిషులు పనిలోకి వచ్చినందున, గల 10 వత్సరములలో దేవిసు పోలీసు ముగ్గురు సాంతుంగ రావుగారు సివిల్ జ్యూడిషులు (త్రెయినింగు) పొందిరి.

(బి) ఆముగ్గురు ఆఫీసులను నిపుడు పట్టిలుగ నున్నారు.

(సి) ఆఫీస్ త్రెయినింగు లాభకరముగ నే నున్నది. మున్సిఫులను అబ్జర్వర్ హిమాంక సాహెబు బహదూరు

ప్ర॥ (ఎ) ప్రస్తుతము గోదావరి జిల్లాజడ్జిగానున్న వారి పేరున్న కుటుంబము?

(బి) వారు రాజకర్మలో యెంతకాలము నుండియుండిరి

ఉ॥ (ఎ) రావు బహదూరు టి. యస్. త్యాగరాజయ్య. (బాపి) గారు

(బి) 1919 వ సం॥ ఆగస్టు నుండి.

ఖాను బహదూరు మహమ్మద్ సనుల్లా బాబా సాహెబుగారు.

ప్ర॥ (ఎ) మద్రాసు లాకాలేజిలో ఖాళీయైరి రెండు ఆసిస్టెంట్ ప్రొఫెసరు స్థానములను యెన్ని దరఖాస్తులు వచ్చెను.

(బి) అందులో బ్రాహ్మణులు యెంతమంది బ్రాహ్మణేశ్వర హిందువులు, మహమ్మదీయులు, యిండియన్ క్రైస్తవులు యెంతమంది?

(సి) మీరు జూరిస్ట్రీ సాహెబు బహదూరు గారిని మద్రాసు స్కూలు కా జు కోర్టుజడ్జి గనియమించిన పదవవార్షికానే మహమ్మదీయుని యేలనియమింపలేదు?

ఉ॥ (ఎ) అగువారికి మొదటి (బి) 48 బ్రాహ్మణులు 16 బ్రాహ్మణేశ్వర హిందువులు 2 మహమ్మదీయులు 2 యిండియన్ క్రైస్తవులు (సి) దరఖాస్తుదారులలో తగినవారెవరో వారే నియమింపబడిరి.

రామసాహెబు యు. రామారావు గారు

ప్ర॥ మాంబళ్ళంలో గృహనిర్మాణమునకు ఖాళీలముల విస్తీర్ణ మెంత? దానికివ్యయం?

ఉ॥ మాంబళ్ళంలో 1084 యెక-ములభూమి గలదు. దాని యొక్క విలువ ఘనము 1650000 రూపాయలగు అంచనా వేయబడినది.

రామబహదూరు సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు

ప్ర॥ సంస్కారణవిధానమున ప్రభుత్వం ఖర్చు వివరమైన వానిలో ఖర్చు మొత్తం యెంతయెక్కువాయెను?

ఉ॥ సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడనకు ఖర్చు మొత్తం మూడువిషయముల క్రిందికి వచ్చును.

(i) ఎన్నికలసందర్భమున అయిన ఖర్చు (ii) కోర్టు ఉద్యోగులకు నియమించిన వారి జీతములో (iii) కౌన్సిలరులకు పెద్దదికని దానికి తగిన యెక్కువైన యెక్కువ ఖర్చు.

ఎన్నికలసందర్భమున అయిన ఖర్చు వివరములు ఫిబ్రవరి 14 వ తేది శాసనసభలో నెం 21 ప్రశ్నోత్తరముగ దెలుపబడెను.

కోర్టు ఉద్యోగులకు లభించే రమల క యిన ఖర్చు విషయము ఫిబ్రవరి 18 వ తేది నితెలుపబడెను. వాని యొక్క ఖర్చు నిమిల బడ్జెట్టు అంచనాలో తెలుపబడెను.

కౌన్సిలరులకు నియమించిన ఖర్చు విషయము ఫిబ్రవరి 16 వ తేది శాసనసభలో నెం 188 ప్రశ్నోత్తరముగ దెలుపబడెను. అప్పటినుండియు యప్పటికి 28 వేల రూపములు ఖర్చయెను.

వి వక్తరిస్తామిప్పిగారు

ప్ర॥ (1) రాజధానిలోని రివిన్యూకోర్టు ప్రొసెసు సర్వీసు నిబ్బందివారి ద్వారా ఉత్తరము విచరించబడినది కమై న మహబూబు ప్రభుత్వమువారికి వచ్చినా?

(2) సివిల్ రివిన్యూ కోర్టు ప్రొసెసు సర్వీసు నిబ్బంది వారల జీతములు, అభివృద్ధి పెంపులలో భేదమునుబట్టి యేమైన కారణము గలదా?

ఉ॥ (1) అవును.

(2) (సి) (డి) ఈ విషయము ప్రభుత్వమువారి అలా చర్యలో నున్నది.

(3) వారిని ఖాతాపుసిబ్బందిగ దీసికొని సివిల్ కోర్టు ప్రొసెసు సర్వీసు మరె గుర్తించెదరా?

(4) రివిన్యూకోర్టు ప్రొసెసు సర్వీసువారల వేతనాభివృద్ధి గుర్తించే మైన ఆలోచనలు జరిగినా అయితే యేమైనా అభివృద్ధి చేసినా లేకున్నచో వారినిమాత్రము తోసివేయుటకు కారణ మేమి.

ఉ॥ (1) ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని మహబూబులమాత్రము వచ్చినది (2) రివిన్యూకోర్టు ప్రొసెసు సర్వీసు నిబ్బందివారికి ప్రొసెసు ఫీజునుండి దేబ్తీయబడును సివిల్ కోర్టులు నిబ్బంది ఖాతామైనది. వారికి ప్రొసెసు ఫీజు రివిన్యూనుండి దేబ్తీయబడును

(3) విషయము విచారణచేయబడెను.

(4) వేతనసంస్కరణము స్థిరపరచబడెను. వారిని ప్ర వేశపెట్టుటకు తగినపనులు జరుగుచున్నవి.

డి॥ బి॥ కే. సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు

ప్ర॥ గోదావరి జిల్లా సంఘమువారికి జి. బి. నెం 1500 సం ద ర ష్ ఠ ము న, జిల్లా యె ద్దు కేవలము కోర్టులు సభ్యులల్లాలోని స్థానికసంఘ సభ్యులు, మ్యునిసిపలు సభ్యులవలె వకాల్లు నామాలయేల సంతకముల జేయ గూడవో కారణములు దెలుపవలసినది.

ఉ॥ ఇప్పటికి వకాల్లు నామాలయేలస్థులు చేయుటకు చాలమంది లరు. అంతకును చాలము. అనగరమునవంతకకు నుయితరులకుగూడ జడ్జి-ధికారముచ్చుటకు అవముగానించదు. జి. వందనంగారు

ప్ర॥ (ఎ) తెలుగుజిల్లాలోని నిన్నుకాకులనుండి పోస్టికి స్థిరముననుండి. గుమాస్తాలు సవరించినా అయితేమంది కలరు. (2) గుమాస్తాలోని పాపములు తెలుస్తూనే సవరించినా పనికి యె దరుతగియున్నార. (సి) వారిలో నె దటిసంఖ్య రిజిస్ట్రారులగు నియమించిరి. (డి) అట్టి గుమాస్తాల్లున్న న, నెకం దరిటివింగు సర్టిఫికేటు వారిని సవరించినా అయితేమంది కిసి కొనుచున్నమాట నిజమేనా?

ఉ॥ వి. మొదలు సి. వరకును ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

(డి) అప్పడప్పుడు ప్రత్యేకముగ తీసిగొనబడును.

వి వక్తరిస్తామిప్పిగారు

ప్ర॥ కాలేజీలలో బ్రాహ్మణేశ్వరవిద్యార్థులకు స్థానముల ప్రత్యేకముగ నుంచెదమని టి. సి. తింగళేపల్లె, చాక్లర్ సి. న శేక మొదలగువారుగారు తేసిన ఒప్పందమునకు ఫలితముగ నేమి పని జరిగినది?

ఉ॥ విద్యార్థులను తీసికొనుటలో కాలేజీ (ప్రిన్సి పాలు లకు సహాయము చేయుట కయినె లక్షకుమిటిలగుర్తి అర్హత పంపబడెను.

ప్ర॥ (ఎ) మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో 50 మంది ప్రొఫెసర్లుగాను 50 మంది బ్రాహ్మణులున్నమాట నిజమేనా?

(బి) మద్రాసులో యిండియన్ యెడ్యుకేషనల్ సర్వీసు లో భాగియుతెంతమంది లరు? అందు బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేశ్వరులు క్రైస్తవులు యెంతమంది మంది లరు?

ఉ॥ (ఎ) అమాట నిజము కాదు.

(బి) ఇండియన్ యెడ్యుకేషనల్ సర్వీసులో 28 మంది భాగియులున్నారు. అందు పదిమంది బ్రాహ్మణులును 5 గురు బ్రాహ్మణేశ్వరుల హిందువులును ఒక జైనమును 1 ఒక మహమ్మదీ యుడును ఆర్థరు క్రిస్టియనును గలరు.

దివానుబహదూరు కే. సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు.

ప్ర॥ జి. టి. నెం 191 జనవరి 24 వ తేది దానిలో భా జనధాన్య పంటల పండించున్నచో పన్నుండవం కరె క్లర్కు దెలియజేసితే అందు నీటిపన్ను తీసివేయలేదా?

ఉ॥ లేదు.

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు.

ప్ర॥ (ఎ) తాలూకా హెడ్డు, డెప్యూటీ సైపుల వద్ద నుండి యేమైన మహబూబు వేతనాభివృద్ధి చేయుటకు ప్రభు త్వమువారికి వచ్చెనా?

(బి) వారు దెలిసిన సంకులన్నియు సత్యములేనా?

(సి) దానివై ప్రభుత్వమువారేమైనా ఉత్తరవుజేసిరా?

(డి) వారిజీతము నెక్కువ జేయవలె నని ప్రభుత్వము వారేమైన నుద్దేశించి యున్నారా? అయితే యెంతవరకు జేసెదరు?

ఉ॥ (ఎ) అవును.

(బి) (సి) (డి) ఈ విషయము ప్రభుత్వమువారి అలా చర్యలో నున్నది.

పాండరిక మాహాత్మ్యము

ఇది తేనాలి రామకృష్ణకవి ప్రణీతముగ పాండరంగ మాహాత్మ్యమునందలి ముఖ్యకథాభాగమునందుగల పద్యముల భావములు వీరువోడంద సులభశైలియం దాంధ్రరచనంబున చక్కగ నమకూర్చబడి ముద్దులు మూటగట్టుచున్న శుద్ధగంధ రాజము.

వెల రు 0-8-0.

నగణనాణి వెల రు 0-8-0

ఇదియొక చక్కని నవల. కథావిధాన మగ్ధ్యము. కల్పన మత్యాగ్నికరము. ప్రారంభ చిన చిరవరకు చదవకమానరు. పులికారాజములు, పండితులు మిగుల పొడియున్నార.

విలాసము : య.క. వి. గంధసలయము,

(864) ఈమని, గుంటూరు జిల్లా.

తెనుగు నివిత్ ప్రాజెడర్ కోడ్ రూ 5 క్రిమినల్ ప్రాజెడర్ కోడ్ 6 Chitale's Indian Digest 4 Vol. Rs. 35 Rustumji's Law of Limitation New (third - 1921) Ed. Pre. publication Price Rs 22-8-0 వికొరియా డిపో, మైలాపూరు, మద్రాసు

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల య

ఈ ఆశూర్య గంధములో జర్మనీ గారడి, యొగవృద్ధి నానలాభము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, మండ్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లవేళ తమ నాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మహమ్మదీయ మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియగుట, కరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజమువలెను గాలిలో మహమ్మదీయ నిరాధారముగా నిల్చుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గంధ మున చదివిన అత్యధ్యునిగా మేజిక్ బేయింగుని గ్యారంటి యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0 అ. (2118-683) బి. ఆర్. జవార్సం వారును, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్ 1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి మానేజరు:— ఆర్. చాల్కర్ ఫన్ ఆఫీసు

ఫ్లీసు రూ 5,43,00,00 వైగానే యున్నది 19 0-వ ఫి వర్సిరము నందు

నరంబడి 91,00,388-0-18

కన్యూలు జరుగు చున్న అమ్మూ

రెన్సుల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మునుకటింపై ఇన్సూరు పాలిసి

దారుకు బాప్తిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున కనిచేయుటకు ఏకం

కావలయును. వారు అనుభవ కాలముగ నుండి

పలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ధరములకు యూ క్రింది విలు

మునకు వాయుడు.

Apply to:- F. D. Vaid Lag, Branch Secretary Oriental Assurance Building, Post. Box No. 8. Madras.

జాబులు

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

మదరాసు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీనుండి ఆహ్వానముగా బాధ్యకాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా బోధించినవారు కొలదియందీ మాత్రము దక్షిణాంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంఘమువారికి పంపి వలసి యున్నది. రాష్ట్ర సంఘ కాంగ్రెసునాక కర్మమువారు ఈ దక్షిణాంధ్రులను పరిశీలించి ఎన్నుకొనదగినవారి నెన్నుకొనదురు. ప్రతినిధులుగా బోధించినవారు దక్షిణాంధ్రులను పూర్తిచేసి 8 గ్రూపుల రుసుముతో ఈ నెల 29 తేదీలోగా పంపకలె నని కోరుచున్నారు.

మదరాసు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీ } కొ. శివరామ కృష్ణారావు.
కాంగ్రెసు కమిటీ } గ. రంగయ్యనాయుడు.
19-11-21. } కార్యదర్శి.

మంగళగిరి.

నవంబరు 17-వ తేదీ రోజున మాగ్రామములో కాంగ్రెసు తీర్మానముసారముగా యువరాజురాక సందర్భమున తమ ఆసక్తిని వెల్లడించుటకు దుకాణములన్నియు మూసివేచి నారు. తదనంతరము గ్రామముననుగాను వచ్చి మా దుకాణములన్నియు యెందుకుమూసివారనియు, నెవరు మూయు మన్నా రనియు నడుగగా, వైస్రాయి కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి యువరాజు రాకకై మా యసక్తిని వెల్లడించి వామని చెప్పినారు. అంతటవారు శ్రీ సజ్జమాజిప్రేమిలవారికి యీ వార్తను రిజిస్ట్రేషన్ చేసి వారి రాజభక్తిని వెల్లడించినారు. (ఒక విశేషముండి)

36 - వ జేషీయమహాసభ

ప్రదర్శనము

రాబోవు డిసెంబరుమాసమున జరుగు జేషీయమహాసభ, జేషీయమహాసభ నిర్వహణమును ముఖ్యమైనది. అందుతోగూడ జరుగబోవు ప్రదర్శనమును జయప్రదముగ నిర్వహించుట మనభాధ్యతయై యున్నది.

ప్రదర్శనమునకు పంపునపుడు లన్నిటిని డిసెంబరు మొదటి వారములోపలనే "జేషీయమహాసభ, ప్రదర్శనకాళి కాంగ్రెసు" గారు అహమ్మదాబాదు" అని పంపవలయు నని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ఆంధ్రదేశములోని ప్రజలందఱును తమ తమ సేర్వేమెయి శిల్పకళానైపుణ్యమును కనబరుచు నస్తువులను తయారుచేసి ప్రదర్శనమునకు పంపి, ఆంధ్రదేశ ప్రఖ్యాతిని నిలప వ్రాద్ధితులు.

ష్రీ శివరామ ఆంజనేయులు.

అనంతపురము.

గౌరవ మెంటు ఉద్యోగుల రాజీనామాలు

నవంబరు 17:- ఇపుడు దొరతనమువారి కలంబించుచున్న వింతవర్తనల గమనించి చూచినచో వాత్సల్యముగల వారెవ్వరును వారియుద్ద్యోగముల కాశించి కనుటకు సందియము లేదు. అనంతపురం గౌరవ మెంటు ప్రైవేటు పాఠశాలలో సహాయపాఠ్యాయులుగానుండి రు 50-0-0 నేతనము పొందుచున్న టి. తిరుమలరావుగారు యీ నెల 10-వ తేదీనను తాటి పర్తితాలూకా చింతకుంటగ్రామం గ్రామాధికారులకు కొండా రెడ్డిగారు యీ నెల 15 తేదీనను కాంగ్రెసు పరిష్కారముతో తీర్మానము ననుసరించి తమపనులకు రాజీనామా నొసంగిరి.

(ఒకవిశేషముండి)

మరియొక రాజీనామా

మహారాజశ్రీ అమలాపురం తాలూకా తహశీలుదారువారికి, గొల్లబిల్లి గ్రామకరణము వ్రాసుకునేది ఏమనగా నేను యీ నెల 18-11-1921 వ సం॥ తేదీని కొత్తలంక మీటింగుకు వెళ్లుటకు నెలపు దరఖాస్తుచేయగా నెలపు యివ్వబడదని మీరు యిచ్చిన యిందార్సు మెంటు నాకు చేరినది. జేషీయమునకు సంబంధించిన సభకు వెళ్లుటకై నను స్వతంత్రములేని నపుఖిలేయుట నాకు యిష్టములేదు గనుక, నా వుద్ద్యోగమునకు యిదే రాజీనామాగా తీసుకోవలెను. యీ నెల 17 వ తేదీని యువరాజుగారు హిందూదేశములో అడుగిడుచున్నారని గనుక యీ తేదీ నుంచి ఆయన గౌరవార్థమే నా వుద్ద్యోగమునకు రాజీనామా యిచ్చి నేను దాస్యవిముక్తుడ నగుచున్నాను.

చిత్తెగించవలెను.

మోచిరాజు రామచంద్రుడు

17-11-21.

గొల్లబిల్లి, వాడవరకరణం.

చినగంజాం

నవంబరు 17:- చినగంజాం గ్రామములో కొందఱు యువకులు యువజనసంఘ మనుపేరకూడి, ప్రతివారమును ప్రపంచజ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడేది విషయములనుగురించి చర్చించుచుండురు. కడచిన 8 12-11-1921 తారీఖు శనివారము సాయంత్రము 8 4 లకు బాలికాశాలలో కరణం చినరామయ్యగారి ఆధ్వర్యతక్రింద "విద్య" యను విషయమునుగురించి సంఘసభ్యులు సభ్యులైనచిరి. (1) శే. వేం. నరసింహము పంతులుగారు విద్యవలన లాభములు (2) కా. రామమూర్తిపంతులుగారు విద్యయందలి కాఖలును (3) చో. నాగభూషణంగారు విద్యార్థనములలో విద్యయే శ్రేష్ఠమనినీ, (4) మ. లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు విద్యచే బ్రసిద్ధిపొందిన ప్రాచీనులను (5) తి. రాఘవయ్యగారు, భర్తృహృదీ భోధించిన విద్యావిశేషమును (6) గా. వేంకటేశ్వర్లుగారు విద్యవలన గలిగెడి గొప్ప లాభములను విపులముగా వివరించెను. రాత్రి 8-30 నిమిషములవఱకు సభ జయప్రదముగా జరిగి అధ్యక్షునికి వందనముతో సభ ముగిసెను. ఒక విశేషముండి.

కోరుమామిడి

నవంబరు 16:- 28-10-21 తేదీని మాగ్రామమునకు కరణములు తమపాలకత్వమును వదలుతున్నారు. గ్రామనాకరు కూడా తమనాకరిలను 10-11-21 తేదీని రాజీనామా విచ్చినారు. 14-11-21 తేదీని పశ్చాదుల కాపురములు లింగాల రామమూర్తిగారు కరణంగానున్న, గారపాద పాణిరాజయోగా నందమూర్తిగారు మునసులుగాను శ్రీతహసీలుదారు గారివద్ద నుండి అర్జరును పొంది రికార్డు ఒప్పగింపు చేసికొనుటకు మాగ్రామము దయచేసి మాగ్రామముమొక్క కట్టుబాట్లను ఉద్యమముయొక్క అభివృద్ధిని గ్రహించి సంతోష ప్రార్థనముగా గ్రామస్థులందరి యెదుట తామియుద్యమమునకు సహకారుల మైయందుననియు తాము యిట్టి పడవులకై వచ్చుట పోరపాటు అనియు ఒప్పకొని రికార్డు తీసికొనకయే యింటికి వెళ్లిపోవడ నే రాజీనామాని నిచ్చెదమనియు వార్త కైముచేసిరి. అంతట మ॥ రా॥ రా॥ రా॥ రా॥ రా॥ వెంకట్రామయ్యగారు రామమూర్తి రాజయోగా నందమూర్తిగార్ల త్యాగమును అభినందించుచు పుష్పమాలా లంకృతుల జేసిరి. గ్రామజనందరును తమసంతోషమును వెల్లడించుటకై పుష్పమాలతోను భజనతోను సాగ నంపిరి. ఒకవిశేషముడు.

నర్సాపురం తాలూకా ప్రచారము

నర్సాపురం తాలూకా ప్రచారము, నర్సాపురం తాలూకా జాతీయసంఘ కాంగ్రెసు అత్యంత నరసింహమూర్తి బి.యె. గార ఈ నెల 6 వ తేదీని కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు గరిమెళ్ళ సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర శర్మగారితో కలసి సిగమర్రుశిర్కాలోని సిగమర్రు, కాజు, ఊటాడ, యలమంచిలి, చించినాడ, ఎనుగవారి లంక, చిట్టకరము, ఆగ్రు గ్రామములకు వెళ్ళి 7 వ తేదీ రాత్రికి పాలకొల్లు వచ్చిరి. గ్రామ జాతీయసంఘ కాంగ్రెసుదళ్ళలో గ్రామాభివృద్ధిమార్గములనుగుర్చి సంగ్రహించిరి.

తిరిగి 9 వ తేదీని బయలుదేరి, 10, 11, వ తేదీలలో నరసింహమూర్తిగారును, నల్లూరి హరిహరప్రసాదరావుగారును కలసి పెనుమదం, గుమ్మలూరు, రావిపాడు, పెనుమర్రు, మట్ల పాలెం, బూరుగపల్లె, భీమలాపురము, వల్లూరు, కందరబిల్లి, పెనుమంచిలి, కొడవనంచిలి, అచంట, జేన, నడుపూడి, మిశ్రాం చిలిపాడు, విల్లూరు, పోచూరు గ్రామములలో ప్రచారము చేసిరి. రాత్రిములను నెలకొల్పుటలోను, భిక్షుకుడను ధరించుటలోను ఇతర గ్రామముల కిది తీసిపోవు.

నరసింహమూర్తిగారు నిడదవోలులోని సహజనభలోను, దేవగ్రామములోను, కవిటంలోను, వేడంగిలోను ఉపన్యసించిరి. హరిహరప్రసాదరావుగారు కూడ కల్లునగూర్చియు, కాంగ్రెసును గూర్చియు మాట్లాడిరి. నరసింహమూర్తిగారు భిక్షు యొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చి నిడదవోలు నందును, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యను గూర్చి కవిటెంలోను, పంచాయితీని గూర్చి జేనయందును, అప్పకృతనుగూర్చి వేడంగిలోను మిక్కిలిగా నొక్కి చెప్పిరి.

నూనవీడు

నవంబరు 17:- నూనవీడునున్న గూరు నిన్నటిదిమున మాపాదలచారన నంగీకరించి మాగ్రామము విచ్చేసియున్నారు. మేము సభచేయవలసి వచ్చినప్పుడెల్ల మాదిగవారిచే దప్పవేయించి సాటింతుట మాకాచారము. కాని నిన్నటిదిమున మాదిగ

వాళ్ళు ఎవరును దప్పవేయుటకు నిరాకరించిరి. ఎదురేతనగా ఇక్కడి తేల్చిపాటు జమీందారుగారు ఈ ఉద్యమమును ఆంధ్ర ప్రాంతవలెనను కుతూహలముతో చాకలివాళ్ళని, మాదిగవాళ్ళని త్రాగుచుండవలసివనియు, మాదిగవాళ్ళని దప్పవేయుట దగ్గరను కట్టి జేసినారు. మాదిగవాళ్ళు దప్పవేయుట లేదని నిరుత్సాహము చెందక, మాగ్రామపుయ్యులకు దళిత నూనవీడుకాశ రావుగారును, తూమూరి నరసింహంగారును, (బ్రాహ్మణులు) మానాయకులు లేకుండా రంగయ్యగారు (వైస్రాయి) భట్టి వెంకటేశ్వరగారును దప్పలను భుజములకు దగిలించుకొని గ్రామముత యు సాటించిరి. పాపము? ఇంకజమీందారుగా సేమిచేయగల గోళి మధ్యాహ్నము రెండు గం. ౦. ౮ లకు శ్రీ ల. త. ప్రత్యేకసభ గావించబడినది. సాయంకాలము శ్రీపురుషుల సభ గావించబడినది. సభకు అయిదాము వందలయందలి విచ్చేసిరి. శ్రీయుత తటవర్తి రంగయ్యగారి ఆధ్వర్యతక్రింద జరుపబడిన. భక్తప్రార్థనలయిన పిదప శ్రీయుత దళిత నూనవీడుకాశరావు గారు స్వరాజ్యోదయమును గూర్చి యువరాజుగారి రాకను గురించినను సుపన్యసించినపిదప, ఆంధ్రదేశమందు బ్రభృతిగా ప్రచారము సేయుచున్న దువ్వాది సుబ్బయ్యగారు స్వరాజ్యోదయ కతను గూర్చి సహజమానుష్యమున నొకగంటసేపు ఉపన్యసించిరి. విదేశనస్త్రుదహనముతో సభ ముగిసెను.

హరతాళము.

నేటిదిమున (17-11-1921) పరిపూర్ణయిన హరితాళ ముజరుపబడినది. ఉదయము భజనతోడను, బ్యాండుతోను భిక్షువస్త్రధారలు గూర్చింపు జరిగినది.

రేపల్లె

నవంబరు, 16- గోదావరి జిల్లా వాస్తవ్యులును, సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రవక్తలును, సహాయనిరాకరాణావలంబకులు నగు దువ్వూరు శిలాచ్యుతగారును, తెనాలి కాపురములకు శ్రీయుత ఇటికాల గారాయనరావు గారును యీ గ్రామమునకు యీ నెల 16 తేదీన దయచేసిరి. ఆ నాటి సాయం కాలము శ్రీపురుషులకు వేరు వేరుగా సభలు జరుపబడిన. వైవాధ్యము రెండుసభలలోను నిరాకరణోద్యమమును గురించి విపులముగ సుపన్యసించిరి. యీ గ్రామములో శ్రీలసభ జరుగుట యిదియే ప్రథమపర్యాయము. మూడు గంటలకు నాగేశులు సభ నలంకరించిరి. సుబ్బయ్యగారు సభ్యులవద్దకుంచి తా మికమీద విదేశనస్త్రములకట్టుచుని వాగ్దానము తీసుకొనిరి. పురాణేతిహాసములతో మృదుమధుర వైలితో ఆమె యిచ్చిన యుపన్యాసములు సభకు విచ్చేసిన శ్రీపురుషుల నందరిని ఆనందపరచుటచేసెను. పురుషులసభకు మూడు వెయ్యి మంది హాజరైరి. సుబ్బయ్యగారు తాము ప్రతిభలోను వుపన్యాసానంతము విదేశనస్త్రములను తగులజేర్చింతుట యను ప్రతిజ్ఞను పూనియుంటిమని చెప్పగా సభ్యులలో కొందరు తమ వై నున్న వస్త్రముల నిచ్చి వేసిరి. అది యిక్కడనే దహనము చేయబడినది. సభకు ఆ గ్రామవాధిపత్యము వహించిన రాం యెండ్ల వృద్ధులకు శ్రీయుత ఏజెంటుకరణయ్యగారు తానప్పుడు ధరించి యున్న విదేశీ తలగుడ్డను దహనమున కిచ్చి ఆ నిమిషముననే స్వదేశీ తలగుడ్డను తెప్పించుకొని ధరించిరి. అత్యుత్సాహముతో సభ ముగిసెను.

వేచేరు వార్తలు.

ఈ గ్రామములో యీ నెల 16 వ తేదీ సాయంత్ర మొక బహిరంగసభ జరుపబడినది. వైస చెప్పబడిన దువ్వూరు సుబ్బయ్యగారు ఆరోజుననే ఆంతిమముందు వోలేరు గ్రామములో నాలుగుసభలలో యుపన్యసించి యుండియు రెండుగంటల సేపు ఆంగ్లవార్తాపాటితో సుపన్యసించి సభకులను ఆకృత నిమగ్నుల చేసిరి. శ్రీయుత గొల్లపూడి శివారామకృష్ణగారు ముగిసి పాలిటి విషయములో ప్రజల కర్తవ్యమును గురించి గంభీరవాగ్దాన మొసంగిరి. శ్రీయుత మల్లాది ఆదివారాయణగారు రమయింకొక ప్రచారకులు కూడ నిరాకరణోద్యమమును గురించి విపులముగ సుపన్యసించిరి.

శ్రీ కృష్ణవిలాససభ - దుగ్గిరాల
21-11-21 తేదీ సోమవారము

లంకాదహనము
అద్భుతమైన సీమలతో ప్రదర్శించబడును.
రేట్లనివ్వం:- రిజిస్టరు రు 2, 1-వ తరగతి రు 1, 2-వ తరగతి రు 0.5-2, 3-వ తరగతి రు 0.5-0.
శ్రీయుత ప్రత్యేకస్థలము రు 0.4-0.5.
నూతులపాటి పున్నయ్య చౌదరి,
(3256)
కార్యదర్శి.

దేశాధికారి }
23-8-19

కౌత్తసరకు వచ్చియున్నది.

వాటర్ ప్రాపు చొక్కాయలు.

,, ,, కుళ్లాయిలు.

ఇంగ్లీషు రంగులు

ధారివాట్, బొంబాయి మిల్లుల తివాసీలు, రంగులు, ఉన్ని

బనీనులు, ఉన్ని శాలువలు, సాదారకము,

రంగుల అంచులు గలవి.

తయారుచేయబడిన "ఆటలప్పు డుపయోగించు చొక్కాయలు" మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి

చల్తారాం గెయానుచందు

పెద్ద అద్దపుతలుపులు గల పాపు

9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

Vani Press, Bezwada.

(3077) తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, దేవనాగరి, అరవములో అచ్చు వున్నవి, బైండువులు, రబ్బరుస్టాంపులు, ఎంగ్రేవింగు రమ్యముగ సరసమైన ధరలకు చేయబడును. కవర్లు, కార్డులు, కాగితములు చక్కగా తయారుచేయుదుము. ఒకసారి పరీక్షించి చూడండి. వాణీ ప్రెస్, బెజవాడ.

"అమృత విమృత ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి ప్రయోగకరము. ఇది మామూలునుటకు జాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అవుననుటకు, నులది మైన తెలుగులో వ్రాసబడినది. గొప్ప నర్తకి కేటలులను పొందినది తెలుగు ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జి గారకు ఆరీ నారాయణరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. రిట్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిపి కొన గొనువానికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంపాదించుకొనునది వానికేయము." పుస్తకమును కలయువాడు దిగున చిరునామాను వ్రాయవలయును.

కాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

బోడవరం, విజయవాడ, జిల్లా

కాలికట్టులో సబ్బు తయారుచేయుట

(ప్రభుత్వ ప్రకటనము)

సబ్బు తయారుచేయుటకు గూర్చియు, అందులో విద్యార్థులకు శిక్షగరవుటకు గూర్చియు యీ విషయములు రెండును ప్రభుత్వమువారు విచారింపవలసి యుండెను. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు సబ్బు తయారుచేయుటకున్న ఫ్యాక్టరీకితోడు మరియు కటి నిర్మించవలయునా? దానితోబాటు విద్యాలయముగూడ నుండవలయునా, ఎచ్చట యీ రెండు ఆలయములు యిండవలయును? ఇది వ ర లో ప రి శ్ర మ ల దై ర్ఘ్య రు ప శ్చ మ తీరమున కొద్దిఫ్యాక్టరీ యుండవలె ననియు, మద్రాసులో నొక విద్యాలయముండవలెననియు సలహా నిచ్చిరి.

ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఒక్కసాపుఫ్యాక్టరీకంటె నెక్కువనిర్మింపజాలరు. మద్రాసులో విద్యాలయమును బెట్టజాలరు. ముందుదబ్బాన్నప్పుడు ఆపనులజరుగవచ్చును. మంచిసబ్బు సుతయారుచేసి దానివిదలభమును దీసి భిక్షువెట్టినదబ్బుతేలు నట్లు చూచుచో ఆపని బాగుగ సాగునని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము.

కాన కాలికట్టులోనున్న స్థలములో ఫ్యాక్టరీనికట్టి ప్రారంభింపవచ్చును. ఈ ఫ్యాక్టరీనిపనియంతయు వాణిజ్యసంబంధమైనదిగ జూడవలయును. దానికయ్యెడి డబ్బంతయు సబ్బులయిన తేలవలయును. దానితోబాటు సాధ్యమైనంతవరకు అచ్చటనే విద్యార్థులకు శిక్షనియవలెను. దైర్ఘ్య రు గారు కాలికట్టులో నెండలు విద్యార్థులకు శిక్ష నియవచ్చునో తెలుపవలయును. అక్కడ శిక్షసాగించిన విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగ గూడ సబ్బుపనిని ప్రారంభింపవచ్చును. సబ్బులు అమృతమువోవువిషయమును గూడ దైర్ఘ్య రు గారు ఆలోచింపవలయును. కొన్ని మంచికంపెనీలలో ఏరాష్ట్రములోనైనను వ్యాపారపు ఒడంబడికలు కుదుర్చుకొనవచ్చును. ప్రకటనలుగూడ బాగుగ చేయవలయును. ఇందులకు సబ్బులపై లాభమువీయుటకు దగినప్రయత్నముల చేయవలయును.

ఇదే చూచినచుయుము

సీమకములాల పుష్పరాగముల కెంపులు బంగారునగలున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి. కోటా మునిరత్నం శెట్టి అందు సన్యు, 8078 217, వైశాలిబాం - మదరాసు.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

(541) సెక్యూరిటీ కేసు (1437)

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-1 రూ 0-14-0.

పండిత మదన మోహన మాధవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు ఆల్బరి

ప్రతి 1-1 రూ 0-8-0.

బాబిల్ రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

బి.వి.ఎస్.బ్లక్, ఇన్స్. ప్రెస్.

Awarded First Class Certificates and Gold Medals by the South Indian Ayurvedic Conferences and Exhibitions 1919, 1920 and 1921.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

THE WONDERFUL DISCOVERY IN THE MEDICAL WORLD.

For all "Acute" and "Chronic" Diseases.

—PREPARED SCIENTIFICALLY BY AYURVEDA RATNA, PANDIT N. V. SRIRAMA CHARLU, PH. D. Sc—

(Sole Proprietor and Senior Phisician of the Madras Ayurvedic Pharmacy.)

This unparalleled and Ancient medicine is prepared in exact accordance with Ayurvedic and Western Modern Principles carefully tested and standardised by expert analysis and found to be an unrivalled Elixir for the general prolongation of life, and particularly a guaranteed remedy for nervous Debility, Skin Eruptions, Eczema, Vertigo, Loss of Nerve Power, Vigour, Memory and Appetite, Depression of Spirits, constant Mental Misgivings, want of spirit and energy, Melancholia Rheumatism, Gout, Paralysis, Insanity, Hysteria, Dropsy, Diabetes, Piles, Asthma, Consumption, Dyspepsia, all sorts of urethral discharges, Acute or Chronic, Irregular menses of all kinds and all men and women's ailments, etc. This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful indiscretions and loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. It contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Suvarna, Loha and vegetable Drugs. This can be taken also as a Tonic by every one of either sex without any restrictions of Diet, Season or Climate. Complete Directions are sent with Phial. One Phial or 60 pills (for a complete cure), Price Rs. 10 (Ten) only. V. P. Extra.

Apply to:—Ayurvedic Ratna Pandit N. V. Srirama Charlu, Ph. D. Sc.

Telegraphic Address:—"KALPAM" MADRAS.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, Post Box No. 151, Madras.

జెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ

మ్యూనిసిపలు కౌన్సిల్మెంట్ కలెక్షన్ స్థానిక సంఘముల యొక్క యొనర్చుకొనుటకు జెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీని పరిక్షించి పంచన విషయములపై ప్రభుత్వమువారు జి. జి. నెం. 1296 యల్. యం. లో నీక్రిందివిధమున ఉత్తరువు జేసిరి:-

“జెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ నివిధపరిపాలనాకాశులలో నిర్వహించునట్టిదిగా చేసిపోదు. రోడ్లవిషయమై తగువారిత్రవీణికిని, నీటిపైకి నిధిదాని కదిచాలుచున్నది. నీళ్లను ఎక్కువ వాడికొనెందుకు వసూలుచేయడబ్బకలన మ్యూనిసిపలునిధి యొక్కవశమున్నది. ఇవన్నెవరు రోడ్లపెట్టు చెల్లువేయవలెనని తెల్పుచున్నారు. దానిని మ్యూనిసిపాలిటీవారు గమనించవలయును. నీళ్లు ఎక్కువ వాడుకొనుటవలన వచ్చినరాబడి చూడగా మీటరుపని సరిగ జరుగుచున్నట్లులేదు. ఇంటికి వైపులను చెట్టుటవలన సాధారణముగ చేటుచేయుట కష్టముగ నున్నది; ఇతరులు నష్టపరిచిన నీటికి అంతకును భిన్నముచేయుట గందరీషాదను పడుచున్నది. ఎవరో కొందరిలో నీటినిచ్చుటగా రావకొని యితరులమీద గూడ భిన్నముచేయుట మంచిదికాదు. కానవలెననీరు ఎక్కువ కోరినవో వారే దానిభిన్నము భరించుట ఉచితమని ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయము. ఇవన్నెవరుగారు నూచించిటుల మీటరు భిన్నము ప్రైవేటు కన్స్ట్రక్షన్లు భరింపవలయు లేదు. అద్దెపద్ధతిని మీటరుపండును సరిగ చెట్టినవో చేతనైన వారందరును యింద్రానీకి కొలియలను చెట్టించుకొనుటకు కష్టమని పించుడు.

ఎలిమెంటరీవిద్య చెప్పించుటలో జెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ నిధి వాటిలో పోల్చుచున్నది వెనుకపడియున్నది. సి. యం. యస్. స్కూలు మ్యూనిసిపాలిటీవారు దీనికొనెటుల యిదివరలో తెలుపబడినది.

శుభ్రతా కమిటీ యేమియు కట్టుదిట్టములు జరుగలేదు. ఈ సంవత్సరములో 1919-20 సంపు నివేదికలో తెలుపబడినది. అందుల కేమియు పని జరుగలేదు.

ఉక్కుతుక్కు చెదాకం తీసివేయుటలోనున్న లోపములను సరిచేసికొనుటకు యేమిపనులచేసింది రిపోర్టుచేయవలయును. 26 వేలరూపాయల బుణము కావలెనని కోరినవిషయము యిదివరలోనే యిచ్చివేయబడినది.

మ్యూనిసిపలు మార్కెట్లు, పశుమార్కెట్ కాలలు, పట్టణాభివృద్ధినున్న విషయములలో నేమి వృద్ధిమార్గములచేసినది చెప్పెనుగాను రిపోర్టు పంపవలయును.

ప్రాధేసరు కేడెసు, లాయరుగాలు చెప్పినవిషయములపైని జేసినయెట్లా చాలబాగున్నది. చెప్పెనుగాను రోడ్లప్రక్క కదలింతుటకు పీటైన సాపులను జెట్టుకొన్న వారివద్ద డబ్బును కనూలుచేసి మ్యూనిసిపలునిధికి దబ్బుజేర్చినందులకెంతయు పందనియులు. ఆవిషయములో యిచ్చెక్కువగాను చెప్పినవార్గములప్రకారము కృత్రిగావించవచ్చును. మ్యూనిసిపలుపండు నష్టము, ప్రావిన్షియలు గ్రాంట్లు యిచ్చివేయుట, నీటిపైకి చెక్కినట్లు కొత్త బావిని దీయుట, మైలకరంకరం కొనుట యీవిషయములపైని వేరు ఆర్డర్లు పంపబడును.

READY NOW

- Indian and the Empire—By Edward Carver 0 8 0
- Relations of the Sexes—By Count Leo Tolstoy 1 0 0
- (This has been recommended by Mahatma Gandhi)
- JUST PUBLISHED
- Nationalism in Indian Culture—By Rachakumud Mookerji, M.A., Ph.D. Professor of History, Mysore University. Author of A History of Indian Shipbuilding, The Fundamental Unity of India, Local Government in Ancient India, etc. 3 8 0
- Reconstructing India—By Sir M. Visvesvaraya, K.C.I.E., M. Inst. C.E., Lateley Dewan of Mysore. Formerly Superintending Engineer and Sanitary Engineer to Government, Bombay. Sometime Special Consulting Engineer Hyderabad Sate 6 8 0
- Non-Co-operation in Other Lands—By A. F. Bruce May 1 8 0
- Indian Industrialism 1 0 0
- Indian Home Rule—M. K. Gandhi 0 8 0
- Guide to Health—By M. Gandhi 1 8 0
- The Truth about India—By H. M. Hyndman 0 12 0
- The Failure of European Civilisation, National Self-Realisation—By S. E. Stokes 1 8 0
- Essays: Political and National: by S. E. Stokes 2 0 0

ARKA PUBLISHING HOUSE
M. T. Post, G. T. MADRAS.

చిత్త సరకులు!

బొంబాయి స్వదేశీ స్తోర్య

స్వదేశీ సరకులు!!

నెం. 40, 41, 42, రత్నబజారురోడ్డు, బార్లి బౌను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికలు, రగ్గులు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పువ్వులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పాత్రలు, చిత్తడలు, త్రేలగట్టు ఉత్తరాలు, బొమ్మలు, పిల్లలి బిళ్లకానెలు, ఇతర వాటిలో నాలు రకములు, కోటు, వారపుట్టు, మొదలగు మాదిరిలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇనగ ట్రంకులు, పీసీను కువరూ వస్త్ర రకములు, వైన వేసుకొను నవి మావద్ద అనేక గొంచుకొను వైకము పెట్టు కాన్ వాను కేములు, బ్రీపుసంచులు అంగవస్త్రములు, ధోవతులు మొద విభవిధ వింతయైన మొదలగునవి పలువిధమాదిరిలలో మా యొద్దగలవు. లగునది అనేకమాదిరిలలో మా వద్ద మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటచోటు చాలదు. సిద్ధముగా స్టావులో నున్నవి. సకల జనుల పౌరస్వము, వారియొక్క లాభిమను రొందించి ఈ సూతన బ్రాంచిని తెలియింపాము. బెంగళూరు, కంచి, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, అనాచుదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండి మా, మరియు హిందూదేశమునందు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండి మా వారి వారి అంత నుకు తగినట్లు వుపయోగించును పెండ్లి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించును తగిన సరిగ పట్టు నూలు బిచ్చి రకములను రిప్పించి, స్టావు చేసియున్నాము. భరన్న సరసముగా వుండును.

వెనుకదేరి!

సిద్ధముగ నున చ!!

శ్రీ గంధి వ హత్త విరచితము

ఆ రోగ్య సాధనము

సంపూర్ణాంధ్రీకరణము

ఈ గ్రంథమును మనదేశ ఆరోగ్యములను 40 సంవత్సరముల అనుభవముతో మహాత్మాగారు రచించిరి. దీనియందు చికిత్సావిషయములు గూడ విపులముగ వ్రాసియున్నారు. దీని నుండు గల విషయములు.

మొదటి భాగము

- 1 పూర్వపీఠిక 4 వాయువు, 5 జలము 8 సానుచేయుట
- 2 ఆరోగ్యమునకేమి? 6 ఆహారము 9 ఉడుపులు
- 3 మనుష్యుని కీరము 7 ఆహారపరిమాణము (మితి) 10 శ్రీ పురుషులచేరిక

రెండవ భాగము—చికిత్సలు

- 1 వాయువు చికిత్స 4 జ్వరము [భేద, మూలము 7 తక్కిన కొన్ని అంటురోగములు 11 అగ్నిరణములు
 - 2 జలచికిత్స 5 నలబద్ధము, కడుపుబిచ్చి, కీరి 8 ప్రసవము, 9 శిశువులకలక్షించుట 12 పాముకాలు
 - 3 మనుష్యుని యువయోగము 6 అంటురోగము, వెడలకప్పువారు 10 కొన్ని అపాయకసంభవములు - నీట 18 తేలుకాలు
- ఇట్టి విషయములలో కూడియున్నది మూలగ్రంథమునకు సరియగు సాంధ్రీరణ ప్రావిన్షియలు '4 ఉపసంహారము. చక్కో తెలివో వ్రాసబడినది. దేశాలోగ్యమును కాపాడుటకొరకు ప్రతివారికిని అందుబాటులో నుండుటులు స్వల్ప వెలకే విక్రయించుచున్నాము. వెల 8 అణాలు మాత్రము.

వి నారాయణన్ అందు కంపెని, 4 కొండిశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఏకమూలికావయోగమునున్నట్లు - పర్వరోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొసగెడి

“దేవావృతరసము”

(321)

ఇయ్యది సిద్ధులచే నవవేశించబడి వామూలికలచేత సూతనముగ తయారుచేసి వేనకేలుగా విక్రయగుచున్నది. ఏవిధ మైన పథ్యములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సకలరోగములను బాగుచేసి ఆరోగ్యమునకొరకు బడసి యున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి పెంకు పంపబడును. అర అవుణము బుడ్డి గికి రు 2. కాలు అవుణము బుడ్డి రూ 1 మాత్రమే. ది. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. వలయు వారలు దేవావృతరసము కంపెని,

(ప్రాప్తి)టరు: ములుకుట్ల నరసింహాచార్యులుగాను, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుదిపాల్లి జిల్లా.

విచిత్రవగు నృతంత్ర్య చిత్రపటము

ఇంగ్లండ్ స్వాతంత్ర్యముయొక్కయు, బొనిఫ్రెయ్యముయొక్కయు నిజస్వరూపము అత్యున్నత శిల్పవాచాత్మకముతో చిత్రపటము. స్వాతంత్ర్యభిమానుల కిది చాచుకొను బురికొల్పుటయే గాక నూలు బాలరకను, చిత్రలేఖ కులకును మిక్కిలి విశోదకరముగా నుండును. (8208)

కాపీ 7 అణాలు;
3 కాపీలు రూ 1 మాత్రమే

M. S. M. Rew,
Artist & Nature cure Advocate.
Masulipatam.

స్వదేశీ హస్తనిర్మిత వస్తువులు.

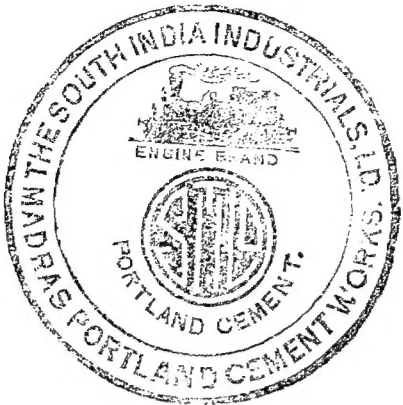
గట్టి వని! వెల సరసము!!
ప్రశస్తమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్దనైజాల మడతచాకులు, పేనా కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీపరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజాల యిత్రడి కత్తులములు, ఇనుకకత్తులములు, మేలయిన ముగలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కత్తులములు, మంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయబడిన యినుకపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారు గాచున్నది. (081)
భగభాన్యు కుంభిన భరిలు తెలుపబడును. కరకులకు సరసమైన కమీషన్ నీయబడును. తరిదియవామా: బి మో: ప్యూరు అండ్ కో. “ఇండస్ట్రీసు” కట్టుచు అండ్ లాక్ సేకర్సు etc. వెదాపురం. వెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

Big Shipments of all Sizes
OF
(2995)
Sofa Springs (English)
Received Regularly.
Immediate Deliveries Prices Lowest.
R. H. Vora & Co.
Lohar Chawl Bombay.
TELEGRAMS. { TELEPHONE.
"Railstores" { No. 5380.

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

"బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు"
"ENGINE" BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోస్టు ప్రెస్
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

మదరాసు విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననగా:-

1. మాయొక్క "ఇంజిన్" బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు కుద్రమైన మూలకస్తువులతో చేయబడుచున్నది.
 2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డు స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము కుద్రముగా చేయబడుచున్నది.
 3. అనేకరకములు చేయక, ఓక్కటేరకము ఎంతబాగుగా చేయకయ్యుతో అంతబాగుగా చేయబడుచున్నది. వైద్యమైన కారణములచేత అందరు దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటులో యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.
- సిమెంటు ధీయనప్పుడు "ఇంజిన్" బ్రాండు అడిగి తీసికొనయెడల కట్టడములందు పోషకములు కలుగజేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసంశయములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరము గా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సాత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్
పోస్టుబెట్ట 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

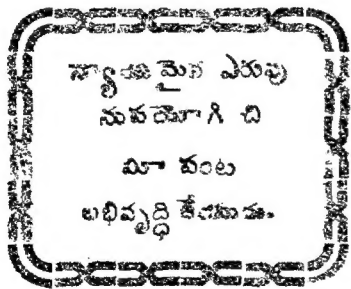
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక వు
ఫర్టిలైజరులను

వడ్డు, బెర్రీ, జొన్నలు,
తెంకాయ, పొగాకు
మొలకలకు కంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేపలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేపల ఎలుపు
ఎముకల పొడి
మొలకలకు వాటింకూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు ఫరలెజ్ ఈ గ్రామిణి విభాగములకు వ్రాసి తెలుపవలయు:-

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

త్రిచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.

TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మెసర్స్ మద్రాస్ చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా. ఎస్. డి. కృష్ణలయ్యంగారు, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రరావు, పోర్ట్ నామికల్. టి. ఆర్. రామచంద్రన్, శ్రీపెరంబుదూరు, చెంగల్పట్టణం. ఆర్. లిల్లల్ కావారి, తిరుచాల్, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, సన్యాసిగ్రామం, తిరువల్లూరు. 3014

నిష్ఠముగ తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయ ఔషధములు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో వారతము.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హార్బర్ రోడ్, మాంటూర్డ్ - మదరాసు.

తామర తయిలము
రాజాజీగల డబ్బాలో ఉండును. వెల రు. 1-0-0.
తామర; తీల; ఏలగ గట్టి; దురద; ఉంగరములవలె
పట్టు; రికికాయ; తెల్లనిక లాడిపోవుట మొదలగు
చర్మరోగములను నాశనము చేయగలదు.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

వైద రత్న పండిత,
డి. గోపాలాచార్యగారి

అబలసంజీవని

(స్త్రీల మదమూర్ఖులకు
సిద్ధాపదము)

యములగు స్త్రీలకు ననేక కారణము
లచే గలగు అపస్మాలులను మూర్ఖులను గూర్చి
కయ దోషములను స్త్రీలకుం గలగుపలు తెలింకు
లగు మనోవికారములను బోధించును. గర్భిణీ
స్త్రీలు దీనినినేలించిన గూర్చియుమునకు మిక్కిలి
బలమును సుఖప్రసవమును లుగును. గర్భిణీ స్త్రీ
లకు గలగు వాంతులను కడుపులో ముంబలను,
పొడుగుమును గుండెవలన బోగొట్టును.
మలము, ఇయ్యని స్త్రీలకేక మనజ నామా
గ్యమును సంభరించు మూర్ఖులను అపస్మాగము
లను కూడ నశింపజేయును.

బుడ్డి 1-8 రు 1-12-0.
స్వాకింగు రోష్టిజి ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేదా శ్రమం,
4, చివారిప్పన్ విగ్, జి. టి. మదరాసు.
(1) తంజిలిమును:
పండిట్ - మదరాసు.
అన్నిచోట్లకు ఏంట్లు కావలెను.

నవరత్నము (1942)

బంగారు, వెండిరత్న

ముల నగలును ఇతరవస్తువులను
నాశనము యిచ్చిన పుచ్చుకొని
వైకము ఇచ్చుటకును
ఉపయోగించుచున్న కెటి
గూరసామిశ్చిట్టి కంపెనీ
25, నాబాచారురోడ్, నాగపాడు

నగలు కాగ్నముగాను వ్రాచిరోడ్ మద్రాసు నగరము
లక్షానాజీవీ విక్రయించుటకు తయారును. దీనికాక
లేనివాటిని ఉచితముగా ఆర్డరు చేసిన తరువాత
యిచ్చుటకును ఉపయోగించుచున్న కెటిగూరసామిశ్చిట్టి
కంపెనీ వారి వలన మా ఎన్నడము తెలిసికొనవలెను.

మలయ చందనము.
గనేరు నుండి అను వెంగళగూరకు వరకము.
పప్పుమలేడు. పిడికతో పురికడు.
ఎలుపు, కెలుపు, పప్పు. అను మూడు
విధముల వెంగళగూరను మూడు ప్లా
టలలో మానును. స్త్రీలకు మును
వార్డులకు కూడ ఇది కావలెను.
డబ్బీ 1-8 రు 2-4-0
1 చుండి (అనుచుచందనమున కుపయోగము) డబ్బీ 8-0-0
1922 కేంద్రము 1922

రంగుల విక్రయము. ముద్దుల మూలకట్టునున్నది. వా
రకులు తెలుగులో నున్నది. రు 1-8-0, డబ్బీ 2-0-0.
ఒకటి కావలయునాను 4 అణల పొట్టుపట్టు పంపవలెను.
నాలుగింటికొక టెక్కున కొరవారికి పోస్టుచార్జ్ అధికముగును.
(కలియించు ముంపరిగినది. కొలెండ్రులతో యున్నది. (1201)
గంధర్వఫార్మసీ, రామవరం, (నోదాపేట)

DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

ఎంజిన్లు, మెషిన్ల అంపార్సులు, టి మెయిన్ వీడి, బొంబాయి.

హాడెస్ 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డెయిలీ మెటరు
3 1/2 మెటరు 6 అడుగుల
వరకు మెండును.
స్టెండ్స్ మెటరు
3 1/2 మెటరు మెండులు
150 మెటరుల వరకును.

స్ట్రాటన్ కార్పొరేషన్ బొంబాయి.

స్ట్రాటన్ కార్పొరేషన్ బొంబాయి.
హాడెస్ 24 అడుగుల మెండులు 150 అడుగుల వరకును.

హాడెస్ 24 అడుగుల మెండులు 150 అడుగుల వరకును.

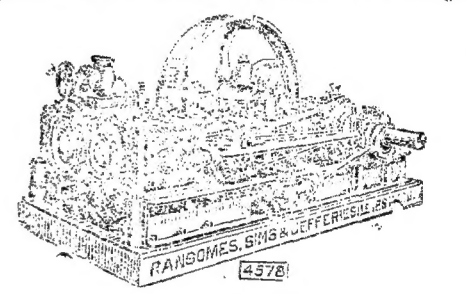

హాడెస్ మెటరుల వరకును.
స్ట్రాటన్ కార్పొరేషన్ బొంబాయి.
100 హా 120 హా 150 హా మెండులు

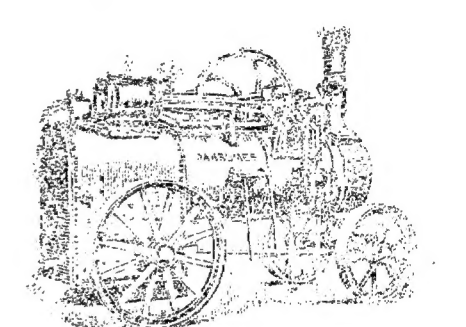
హాడెస్ 24 అడుగుల మెండులు 150 అడుగుల వరకును.

ఈ క్రింద తెలుసుకోవలసిన వాటిని
సర్దుచూరు చేయుదుము.
మాది జిప్సొం మెషిన్, బాటికామెటరు
మాది క్రెస్టింగు మెషిన్
మాది స్పిన్సింగు మెషిన్
మాది వీరింగు మెషిన్
జిప్సొం క్రెస్టింగు మెషిన్
జిప్సొం క్రెస్టింగు మెషిన్
కొలర్ వర్క్ మెషిన్
మాది మెటరు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
వర్క్ వియ్యములేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్ని క్రెస్టింగు మెషిన్లు
జాగర్లు, వర్క్ సామా సుంబంధమైన కొరములు
కొరముల మాది మెటరు అయిల్ ఎంజిన్లు
ఎక్స్ట్రిక్ వీరింగు (ప్లాస్టు) కొరములు
లేకులు వర్క్ సామా కొరములు
వీలు సాప్టింగు, క్రెస్టింగు, వేర్వేరు
కాట్ బరక్ అండ్ కాట్ బరక్ ఫుట్టెలు.
కయిరా అన్ని క్రెస్టింగు సామానాలు.

స్ట్రాటన్ కార్పొరేషన్
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.
(కాన్కరెట్ మెషిన్ల కొరముల కొరములు, ఇంజిన్ల సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు మాది గలవు.

హాడెస్ కార్పొరేషన్ ఎంజిన్లు.

హాడెస్ కార్పొరేషన్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్ల గలవి.
వీలు మెటరు 120 హాను గలవి.
కార్పొరేషన్ — హా, హా మెటర్ సిలిండరు.
వీలు మెటరు 150 హాను గలవి.

విజయ లక్ష్మి, వర్క్ కు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ క్రైస్తవ చర
తెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాక్ ఇంఫార్మింగు కంపెనీ ప్రాత్రైటరు గారైక
మానేజర్ బావనయ్యగారి క్రైస్తవ వ్రాయవలెను

అమృతంజనము నొప్పులకు ది వ్యవస్థ.
అమృతంజనము, వర్క్ కు, రొమ్మకడికము, కలమెప్పి, వాయునొప్పులు,
పోల్లు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
కలమెప్పి వర్క్ కు 1-12-0; దబ్బ 1-12-0. హాడెస్ మెటరు కలం.
అమృతంజనం డి.పి. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు చర్మ వ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా
కుదుర్చును. ఎస్. రంగనాథంశెట్టి అండ్ బ్రదరు, మద్రాసు